

JAARLIJKS FINANCIËEL VERSLAG

2016

Inhoud

Kerncijfers en kernactiviteiten	3
Introductie	4
Verslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering der Aandeelhouders van dinsdag 9 mei 2017 in het kader van de geconsolideerde jaarrekening	4
Boete opgelegd door de Europese Commissie.....	5
Groep Campine.....	5
Lood.....	6
Antimoon.....	7
Plastics.....	8
Organisatie.....	8
Regelgeving	8
Vooruitzichten 2017	8
Verklaring Deugdelijk Bestuur & Remuneratieverslag 2016.....	11
Geconsolideerde jaarrekening 2016.....	22
Verslag van de Commissaris.....	55
Beknopte jaarrekening van Campine nv.....	57
Waarderingsregels	58
Corporate Data	59

Kerncijfers en kernactiviteiten

Kerncijfers

Geconsolideerd en afgesloten per 31 december in € '000	2016	2015
Opbrengsten	170.855	164.054
Operationeel resultaat	1.631	2.478
<i>Operationeel resultaat excl. boete EC (*)</i>	<i>9.789</i>	<i>2.478</i>
Financieel resultaat	- 3.252	- 1.215
Resultaat voor belastingen	- 1.621	1.263
<i>Resultaat voor belastingen excl. boete EC (*)</i>	<i>6.537</i>	<i>1.263</i>
Belastingen	- 2.189	- 308
Resultaat na belastingen	- 3.810	955
<i>Resultaat na belastingen excl. boete EC (*)</i>	<i>4.348</i>	<i>955</i>
Resultaat per aandeel na belastingen	- 2,54	0,64
<i>Resultaat per aandeel na belastingen excl. boete EC (*)</i>	<i>2,90</i>	<i>0,64</i>
Vlottende activa	59.906	46.559
Totaal van de activa	67.483	54.249
Korte termijnverplichtingen	46.209	28.752
Totaal verplichtingen	48.296	30.769
Totaal eigen vermogen	19.187	23.480
<i>Totaal eigen vermogen excl. boete EC (*)</i>	<i>27.345</i>	<i>23.480</i>

(*) Boete opgelegd door de Europese Commissie. Om de vergelijkbaarheid met het vorige boekjaar te waarborgen worden de cijfers 2016 gepresenteerd inclusief en exclusief de boete opgelegd door de Europese Commissie.

Kernactiviteiten

Campine is een toonaangevende specialist in brandvertraging en concentraten, masterbatches voor plastics, PET-katalysatoren en loodrecyclage. Het bedrijf werd opgericht in 1912 en staat op de beurs genoteerd sinds 1936.

In haar productieproces verwerkt Campine voornamelijk antimoon en lood. Door een consequente toepassing van haar marketingstrategie heeft Campine aanzienlijke marktposities uitgebouwd in een aantal specialistische markten.

Antimoontrioxide (Sb_2O_3) wordt gebruikt als brandvertrager in de textiel-, kunststoffen- en kabelindustrie en wordt ook toegepast als katalysator in de PET-productie. Verder heeft het veelzijdige toepassingen in de glas-, pigment- en varistorindustrie.

In haar plasticsafdeling maakt Campine gebruiksklare masterbatches voor de kunststoffenindustrie. Deze masterbatches worden geleverd in granulaatvorm zodat ze gemakkelijk en stofvrij gedoseerd kunnen worden bij de klant.

In de afdeling loodrecyclage zet Campine Recycling oude gebruikte batterijen en industrieel afval om in klantspecifiek lood en loodlegeringen. Die worden verkocht aan producenten van batterijen en loodplaten (o.a. voor de bescherming tegen röntgenstralen).

Introductie

2016 werd gekenmerkt door de stijgende metaalprijzen. Hoewel de metaalprijsrevolutie zich buiten Campine's invloedssfeer bevindt, heeft deze wel een aanzienlijke impact op Campine's marges en is deze dus medebepalend voor Campine's resultaten.

De trend van de dalende antimoonprijzen van de afgelopen jaren is omgekeerd in een prijsstijging in 2016. Vanaf september 2016 zijn ook de loodprijzen gestegen. Deze positieve trend zet zich in 2017 verder.

Dankzij het verbeterd economisch klimaat zijn klanten klaar om nieuwe, door Campine aangeboden, oplossingen te kopen. Campine speelt hier op in met vernieuwde en innovatieve producten en toepassingen.

Spijtig genoeg werden de positieve resultaten volledig teniet gedaan door de boete die Campine werd opgelegd door een beslissing van de Europese Commissie. U leest hierover meer verder in het verslag.

Boodschap van de Voorzitter

Na 20 jaar dienst als Voorzitter van de Raad van Bestuur van Campine en nu ik 81 jaar geworden ben, bevestig ik hiernavolgende aankondiging die ik tijdens de Algemene Vergadering van 2016 reeds gemaakt heb.

Met ingang van 1 januari 2017 wens ik af te treden als Voorzitter en heb ik mijn taken toevertrouwd aan Dhr. Patrick De Groot die unaniem door de Raad van Bestuur verkozen werd tot nieuwe Voorzitter. Ik blijf met genoegen mijn mandaat als lid van de Raad van Bestuur verder uitvoeren.

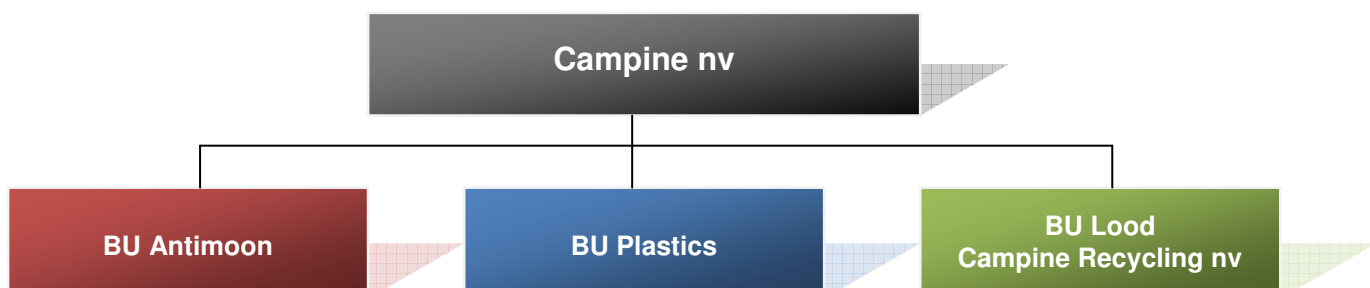
Het was mij een waar genoegen om gedurende die 20 jaar uw Voorzitter te zijn en ik hou er aan mijn uitgesproken dankbaarheid te betuigen voor uw samenwerking en vertrouwen. In het bijzonder wens ik mijn collega's in de Raad van Bestuur alsook het Uitvoerend Management van Campine en – niet in 't minst – alle stakeholders van Campine te danken voor hun zeer gewaardeerde bijdrage aan het bedrijf.

Ik heb er alle vertrouwen in dat Dhr. De Groot samen met de Raad van Bestuur en het Management team Campine een stap verder zullen brengen naar een beloftevolle toekomst en wens allen daarvoor veel succes toe.

F.-W. Hempel
Voorzitter

Geert Krekel
Gedelegeerd Bestuurder

Groepsstructuur

Verslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering der Aandeelhouders van dinsdag 9 mei 2017 in het kader van de geconsolideerde jaarrekening

Boete opgelegd door de Europese Commissie

Campine – alsook andere bedrijven in de loodrecyclagesector – heeft op 8 februari 2017 een beslissing van de Europese Commissie ontvangen betreffende een onderzoek, gestart in 2012 naar vermeende kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector.

Hoewel Campine overtuigd is dat ze steeds gehandeld heeft in lijn met de Europese Commissie's wet en regelgeving die de circulaire economie strategie implementeren, heeft de Commissie Campine een boete van € 8.158.315 opgelegd.

Campine is het volledig oneens met de beslissing en onderzoekt alle mogelijke acties tegen deze beslissing, inclusief een beroepsprocedure bij het Hof van Justitie in Luxemburg.

Campine is van mening dat de opgelegde boete geen effect heeft op haar kredietwaardigheid en continuïteit. De boete werd opgenomen in de resultaten van het boekjaar 2016 als overige operationele kost en korte termijn verplichting. Er werd in het verleden geen provisie opgezet – zoals vermeld in het tussentijds financieel verslag van 30 juni 2016.

Groep Campine

In 2016 realiseerde de Groep Campine een omzet van € 170,86 mio, vergeleken met € 164,05 mio in 2015 (+4%). Campine realiseerde in alle BU's hogere volumes dan in 2015.

Vergeleken met 2015 verviervoudigde de EBIT (zonder de impact van de EC boete) bijna en beliep € 9,79 mio (2015: € 2,48 mio in 2015) (+295%).

Het financieel resultaat wordt hoofdzakelijk bepaald door de loodindekkingsresultaten. Het doel van de dekking is het uitvlakken van de schommelingen van Campine's resultaat door de invloed van de wijzigende loodprijzen.

Hoewel Campine vaststelt dat de operationele resultaten in de BU Lood positief worden beïnvloed door de stijgende LME-prijzen, wordt deze positieve impact afgevlakt door haar indekkingspolitiek.

Het effectieve resultaat van de afgesloten indekkingstransacties bedroeg een verlies van € -3,74 mio (2015: € 0,27 mio) en compenseert zo het positieve operationeel resultaat. De wijziging in de reële waarde van de open indekkingspositie per jaareinde (verplicht volgens IFRS standaarden) had een positieve impact van € 1,04 mio (2015: € -0,98 mio). Het totaaleffect van de loodindekking bedroeg een verlies van € -2,71 mio (2015: € -0,71 mio).

Het overige deel van het financiële resultaat bleef stabiel met een interest kost van € -0,54 mio, vergeleken met een interest kost van -0,50 mio in 2015.

De EBT (zonder de impact van de EC boete) bereikte € 6,54 mio. De winst na belastingen van het boekjaar (zonder de impact van de EC boete) bedroeg € 4,35 mio, vergeleken met een winst van € 0,96 mio in 2015 (+355%).

Inclusief de opgelegde boete van de Europese Commissie was het verlies na belastingen over het boekjaar 2016 € -3,81 mio. Daarom stelt de Raad van Bestuur voor om geen dividend uit te betalen over het jaar 2016. Over het jaar 2015 werd een dividend uitbetaald van € 0,225 mio (€ 0,15 bruto per aandeel).

Lood

Campine Recycling verwerkt oude loodbatterijen en loodhoudende afvalstoffen zoals kabelbekleding, dakbedekking en oude leidingen. Uit dat afval produceren we een heel gamma van nuttige toepassingen zoals loodlegeringen en zacht lood. Op deze manier helpen we om een schoner en veiliger milieu te creëren.

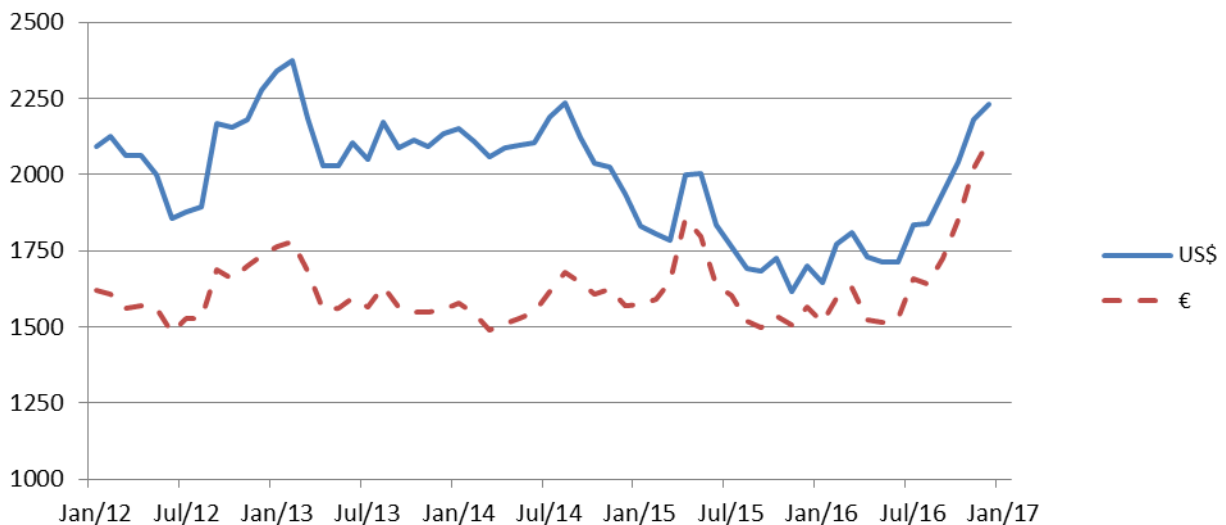
In de loodmarkt is Campine Recycling een belangrijke recycler van secundair lood in Europa, de markt die vooral wordt gedomineerd door 'majors' zoals de batterijproducenten. De eindklanten zijn vooral de automobielsector (productie van batterijen), de medische wereld (bescherming tegen röntgenstralen), de bouwindustrie (dakbedekking) en andere toepassingen.

Volume & omzet

	Lood		
	2016	2015	%
Volume in mT	57.194	52.566	9%
Omzet in € '000	108.198	92.202	17%
Eenheidsprijs mT in € '000	1.892	1.754	8%

De Business Unit Lood realiseerde een omzet van € 108,20 mio (€ 92,20 mio in 2015) (+17%) met een verkoopvolume van 57.194 mT (52.566 mT in 2015) (+9%).

Lood LME cash/mT in US\$ en in €

Markt

De LME loodkoersen, de voornaamste basis van onze verkoopprijzen kenden een opwaartse trend gedurende het jaar. Startend op € 1.617/mT op 2 januari en klimmend tot het einde van maart, bleven ze stabiel gedurende het tweede kwartaal. Vanaf het 3de kwartaal stegen de prijzen gestaag tot € 1.883/mT op 31 december 2016.

Het verkoopvolume steeg terwijl verkooppremies gelijk bleven. Vooral in de tweede jaarhelft lagen marges op grondstoffen hoger met een stijgende LME.

De volumegroei kon gerealiseerd worden zonder extra investeringen dankzij een goede procesbeheersing en een verbetering van de efficiency door goede planning en afstemming over de gehele supply chain.

We blijven verder ontwikkelen op gebied van recyclage van meer complexe afvalstromen en legeringen met een hoge zuiverheidsgraad om zo een nieuwe volumegroei in 2017 te ondersteunen. Hiervoor zullen we onze diversificatie in grondstoffen- en afzetmarkten voortzetten.

Antimoon

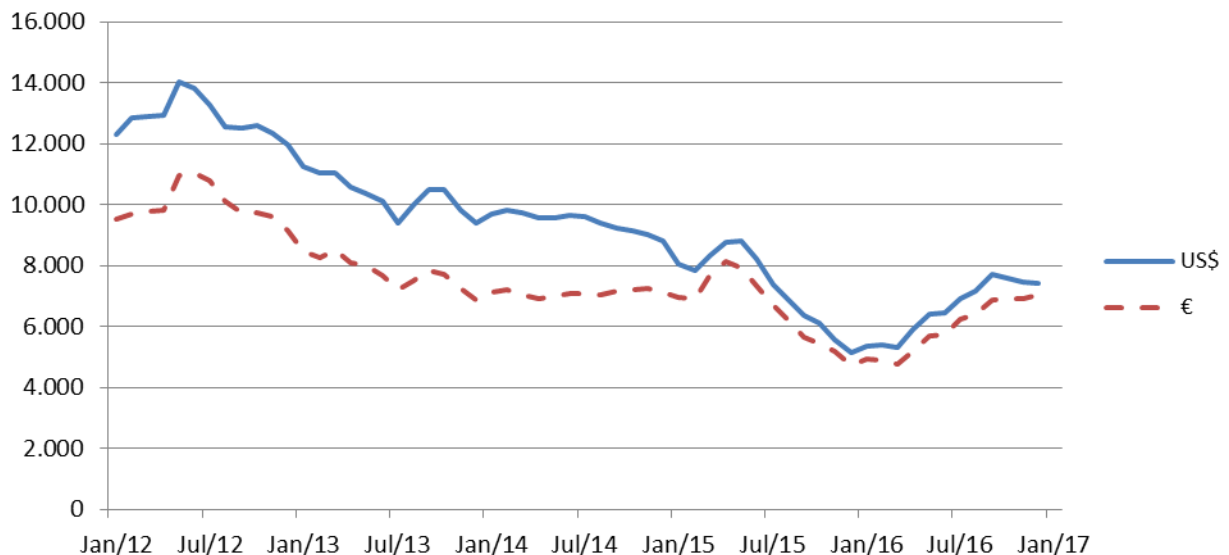
In haar antimoonafdeling zet Campine antimoon (Sb) om in antimoontrioxide (Sb_2O_3), dat wordt gebruikt in vlamvertragende toepassingen en in de productie van PET-flessen, films en industriële vezels als katalysator.

Volume & omzet

	Antimoon		
	2016	2015	%
Volume in mT	11.592	9.420	23%
Omzet in € '000	51.840	53.291	-3%
Eenheidsprijs mT in € '000	4.472	5.657	-21%

Het volume steeg aanzienlijk tot 11.592 mT (9.420 mT in 2015) (+23%), terwijl de omzet daalde met 3% tot € 51,84 mio (€ 53,29 mio in 2015) omwille van de dalende antimoonprijzen.

Antimoon vrije markt 99,6% in US\$/mT en €/mT

Markt

De gemiddelde antimoonprijzen, zoals genoteerd door Metal Bulletin, lagen in 2016 (€ 5.903/mT) lager dan in 2015 (€ 6.347/mT). Ze stegen geleidelijk gedurende het hele jaar van een extreem laag niveau van € 4.776/mT op 2 januari tot € 7.092 mT op 31 december 2016.

De aankoopdiversificatie alsook de levering van nieuwe producten aan onze klanten werd in 2016 verdergezet. Dit maakte ook mogelijk dat de productie efficiënter gepland kon worden en dat stockrotaties werden versneld.

Voor 2017 gaan we uit van een verdere volumegroei. Door de stijging van de antimoonprijzen, zal ook het omzetcijfer van deze BU toenemen.

Plastics

De plasticsafdeling maakt gebruiksklare vlamvertragende masterbatches en compounds voor de kunststofverwerkende industrie. Talrijke toepassingen omvatten vlamvertragende isolatiepanelen, dashboards, plastic leidingen, folie voor de bouwsector en huishoudelijke apparaten. Deze masterbatches worden geleverd in granulaatvorm zodat ze gemakkelijk en stofvrij gedoseerd kunnen worden bij de klant.

Volume & omzet

	Plastics		
	2016	2015	%
Volume in mT	5.980	5.665	6%
Omzet in € '000	23.303	24.133	-3%
Eenheidsprijs mT in € '000	3.897	4.260	-9%

De omzet daalde lichtjes tot € 23,30 mio (€ 24,13 mio in 2015) (-3%), terwijl het volume steeg tot 5.980 mT (2015: 5.665 mT) (+6%). Globaal gezien verbeterden de verkoopmarges lichtjes.

Markt

In 2016 zetten we een nieuwe stap vooruit in het groeitraject van deze BU. In de relatief stabiele marktomstandigheden slaagden we erin om weer een lichte volumetoename te verwezenlijken, mede dankzij een doorgedreven opvolging van onze directe en indirecte verkoopkanalen.

Voor 2017 verwachten we een verdere groei en een betere rentabiliteit dankzij de ervaringen die we de afgelopen jaren hebben opgebouwd.

Organisatie

De verbeterde resultaten werden voor een aanzienlijk deel gerealiseerd dankzij de inzet van onze medewerkers die werken in een bedrijfsspirit van "continu verbeteren". Om dit nog meer draagkracht te geven, wordt het engagement van ons personeel verder gestimuleerd met projecten gericht op zelfsturende teams.

In 2016 hebben we een project gelanceerd om onderhoud en asset management te optimaliseren. Dit heeft geresulteerd in een verhoogde efficiëntie en een hogere benuttingsgraad van ons productieapparaat wat volumegroei mogelijk maakt.

In 2016 hebben we een aantal nieuwe medewerkers verwelkomd. Door een gedreven aanpak van training en competentieontwikkeling willen we onze continuïteit en groei garanderen en onze kennis intern houden. We plannen en organiseren dan ook de vereiste (bij)scholingen en ontwikkelingstrajecten voor onze medewerkers om dit te kunnen bereiken.

Regelgeving

De regel- en wetgeving evolueren verder en worden steeds strikter. Campine doet het nodige om te garanderen dat we aan alle relevante regelgeving blijven voldoen.

Vooruitzichten 2017

2017 is goed gestart in alle BU's en de vooruitzichten zijn positief. Dankzij goede volumes in alle BU's en stijgende metaalprijsen, verwachten we een goed resultaat over het eerste semester 2017 te realiseren.

Corporate zaken

Verklaring m.b.t. het getrouw beeld

De Raad van Bestuur verklaart dat voor zover hen bekend:

- De jaarrekening, die is opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geeft van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- Het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Onafhankelijkheids- en competentiecriteria onafhankelijke bestuurders

De wet van 17 december 2008 aangaande het Auditcomité in genoteerde vennootschappen, trad in werking op 8 januari 2009. De Groep voldoet aan de wettelijke bepalingen en bevestigt dat de onafhankelijke bestuurders voldoen aan de onafhankelijkheids- en competentiecriteria op het gebied van boekhouding en audit, vermeld in deze wet.

Belangrijke gebeurtenissen na de jaarafsluiting

De procedure opgestart door de Europese Commissie in 2012 betreffende vermoedelijke kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector werd begin 2017 afgerond waarbij op 8 februari 2017 Campine schuldig werd verklaard en een boete van € 8.158.315 opgelegd werd aan Campine. Deze boete werd verwerkt in de 31 december 2016 jaarrekening als overige operationele kost en korte termijn verplichting.

Campine is het volledig oneens met de beslissing en onderzoekt alle mogelijke acties tegen deze beslissing, inclusief een beroepsprocedure bij het Hof van Justitie in Luxemburg.

Gebruik door de vennootschap van financiële instrumenten, voor zover deze van betekenis zijn voor de beoordeling van haar activa, passiva, haar financiële situatie evenals haar resultaat

Sinds 2006 neemt Campine – in overeenstemming met de bedrijfsstrategie – posities op de LME loodtermijnmarkt waar het lood op termijn verkoopt door middel van termijncontracten. Het doel van deze handeling is het beperken van de schommelingen van Campine's resultaat door de wijzigende loodprijzen. Ondanks de indekking van een specifiek risico op een economische manier, voldoen deze afgeleide financiële instrumenten niet aan de strikte criteria voor de toepassing van de indekkingregels volgens IAS 39.

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijs-verkoopcontracten met specifieke klanten. Hiertoe worden termijn aankoopcontracten (met zelfde vervaldatum en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS39 (financiële instrumenten).

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijs-aankoopcontracten met specifieke leveranciers. Hiertoe worden termijn verkoopcontracten (met zelfde vervaldatum en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS 39 (financiële instrumenten).

Sinds 2016 is de onderneming ook gestart met bovenvermelde indekkingpraktijken voor tin.

Zowel de reële waardes van de vaste prijscontracten als de termijncontracten zijn terug te vinden op de balans, terwijl de wijzigingen in deze reële waardes opgenomen worden in de winst- en verliesrekening.

De classificatie van de reële waarde (“fair value”) van de hedge instrumenten is niveau 1 (onaangepaste genoteerde prijzen in een actieve markt voor identieke activa of passiva) in de “fair value hierarchy” van IFRS 13.

Omstandigheden die in aanzienlijke mate de ontwikkeling van het bedrijf kunnen beïnvloeden

Er waren geen omstandigheden die in aanzienlijke mate de ontwikkeling van het bedrijf hebben beïnvloed.

Onderzoek en ontwikkeling

Er wordt voortdurend aan onderzoek en ontwikkeling gedaan ter verbetering van de beheersing van onze productieprocessen en de toepasbaarheid van onze producten in specifieke markten. In iedere business unit lopen onderzoeksprojecten in samenwerking met klanten om tot nieuwe innovatieve producten te komen.

Risico's en onzekerheden

Campine wordt – zoals alle andere bedrijven – geconfronteerd met een aantal onzekerheden als gevolg van wereldwijde ontwikkelingen. Het management tracht deze op een constructieve manier aan te pakken. Campine besteedt extra aandacht aan de bedrijfsrisico's gerelateerd en inherent aan de sector:

- Schommelingen van de grondstoffen- en de metaalprijzen. Prijzen schommelen als gevolg van wijzigende vraag en/of aanbod van grondstoffen en eindproducten maar ook door loutere speculatie;
- Schommelingen in beschikbaarheid en kostprijs van energie;
- Wijzigingen in regelgeving (zowel Vlaamse, Belgische, Europese als mondiale) op gebied van milieu en gezondheid/veiligheid inclusief de wetgeving met betrekking tot verkoop (REACH) en opslag (SEVESO) van chemische producten;
- Marktrisico's omvatten: intereustrisico, wisselkoersrisico, prijsrisico en kredietrisico (toelichting 5.13.3.).

Informatie over mogelijke effecten bij een openbare overnamebieding

De vennootschap wordt vertegenwoordigd door 1.500.000 aandelen. Er bestaan geen verschillende soorten aandelen en elk aandeel heeft recht op één stem. Er zijn geen specifiek wettelijke of statutaire beperkingen op de overdracht van deze aandelen, geen bijzondere zeggenschapsrechten noch aandeelhoudersovereenkomsten. Voor de benoeming en vervanging van de leden van de Raad van Bestuur alsook voor de wijziging van de Statuten zijn de gewone wettelijke regels van toepassing. Noch de Raad van Bestuur, noch haar individuele leden beschikken over speciale machtigingen en/of overeenkomsten uitvoerbaar naar aanleiding van een openbaar overnamebod.

Dividend

Omwille van de boete opgelegd door de Europese Commissie werd het resultaat over het boekjaar 2016 negatief. Daarom stelt de Raad van Bestuur voor om geen dividend uit te betalen over het jaar 2016. Over het jaar 2015 werd een dividend uitbetaald van € 0,225 mio (€ 0,15 bruto per aandeel).

Commissaris

In 2016 beliep de vergoeding van de Commissaris voor audit- en niet-auditdiensten een totaal van € 86.562 voor de Groep. De niet-auditdiensten in 2016 bedroegen € 4.362 en bestaan uit:

- Andere controleopdrachten (€ 2.640)
- Fiscaal advies (€ 1.722)

Kwijting aan Bestuurders en Commissaris

De Raad van Bestuur stelt voor kwijting te geven aan alle bestuurders en aan de Commissaris voor hun mandaat in 2016.

Statutaire benoemingen

Zie samenstelling Raad van Bestuur.

Verklaring Deugdelijk Bestuur & Remuneratieverslag 2016

I. Inleiding

Campine nv, een vennootschap opgericht onder Belgisch recht waarvan de aandelen genoteerd zijn op Euronext Brussels, houdt zich aan de principes en bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code 2009, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de vennootschap zoals haar marktomgeving en haar omvang.

De Corporate Governance Verklaring is opgesteld volgens het “*comply or explain*”-principe en vermeldt de delen van de Belgische Corporate Governance Code 2009 waarvan Campine afwijkt en de onderbouwde redenen daarvoor. De aanbevelingen 2.3, 5.5, 5.2./4. van de Corporate Governance Code 2009 worden niet of slechts gedeeltelijk gevolgd. De verantwoording voor de afwijkingen is terug te vinden verder in deze Corporate Governance Verklaring.

Het bestaande Corporate Governance model van Campine structureert de bestaande procedures en verzekert een efficiënte en transparante werking van de Groep in het belang van de Groep en al haar ‘stakeholders’.

Op 9 maart 2006 heeft de Raad van Bestuur het ‘Campine Corporate Governance Charter’ aangenomen, dat werd aangepast door beslissing van de Raad van Bestuur van 5 April 2017. Dit beoogt een bondige en transparante openbaarmaking van de regels en principes die samen met de toepasselijke wetgeving het bestuurskader uitmaken binnen hetwelke de vennootschap opereert.

Het Corporate Governance Charter werd en wordt bijgewerkt door de Raad van Bestuur indien er ontwikkelingen of wijzigingen zijn in de Belgische Corporate Governance Code 2009 of in Campine’s Corporate Governance model. Het Corporate Governance Charter is terug te vinden op de website (www.campine.be) bij “Investeerders”.

II. Vennootschapskapitaal en aandeelhouderschap

Het vennootschapskapitaal is vastgesteld op € 4.000.000,00, vertegenwoordigd door 1.500.000 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Het kapitaal is volledig gestort. Er zijn geen statutaire noch wettelijke beperkingen betreffende de overdracht van aandelen.

Aandeelhoudersstructuur op balansdatum

Er deden zich in 2016 geen belangrijke wijzigingen voor in de aandeelhoudersstructuur; de vennootschap ontving geen kennisgevingen in 2016.

Naam	Aantal aandelen	% v/h aandelenkapitaal
1. Camhold NV Nijverheidsstraat 2, 2340 Beerse	540.000	36,00%
2. F.W. Hempel Intermétaux SA Chemin des Princes 14, 1222 Vézenaz, Zwitserland	537.900	35,86%

De overige aandelen (28,14%) zijn, voor zover de vennootschap weet, in handen van private investeerders. Tot op heden heeft de vennootschap geen meldingen ontvangen van andere aandeelhouders i.v.m. een participatie die valt onder de Belgische Transparantiewetgeving.

In het kader van de dematerialisatie van de laatste overblijvende aandelen aan toonder van de vennootschap, voldeed de vennootschap aan de procedures voorgeschreven door de wet van 14 december 2005. De opbrengst van de verkoop van de laatste aandelen aan toonder werd door de vennootschap overgemaakt aan de Deposito- en Consignatiekas.

Openbare overnamebieding

Voorzieningen in geval van openbare overnamebieding staan vermeld in de Statuten artikel 7 en artikel 12.

Regels i.v.m. de uitoefening van het stemrecht

De regels i.v.m. de uitoefening van het stemrecht staan vermeld in artikel 10 van de Statuten. Er zijn geen aandeelhouders met speciale zeggenschapsrechten. Er zijn geen statutaire beperkingen betreffende de uitoefening van het stemrecht.

III. Raad van Bestuur

Samenstelling

Regels betreffende de benoeming en vervanging van Bestuurders staan vermeld in artikels 13 en 14 van de Statuten.

De Statuten bepalen dat de Raad van Bestuur is samengesteld uit minimum drie en maximum negen leden. De vennootschap heeft een Raad van Bestuur van zeven leden, waarvan één uitvoerende bestuurder en zes niet-uitvoerende bestuurders. Van deze zes niet-uitvoerende bestuurders zijn er twee onafhankelijk:

Friedrich-Wilhelm Hempel, Voorzitter van de Raad van Bestuur

- Niet-uitvoerend bestuurder (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 3 jaar);
- Aandeelhouder en bestuurder van verschillende private vennootschappen in Europa.

Andre Hempel

- Niet-uitvoerend bestuurder (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 4 jaar);
- Aandeelhouder en bestuurder van verschillende private vennootschappen in Europa.

DELOX BVBA

- Niet-uitvoerend bestuurder vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. Patrick De Groote (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 4 jaar);
- Bestuurder bij verschillende vennootschappen.

Hans-Rudolf Orgs

- Niet-uitvoerend bestuurder (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 3 jaar);
- Gedelegeerd Bestuurder van de holdingonderneming F. W. Hempel & Co Erze & Metalle.

Christulf BVBA

- Niet-uitvoerend en onafhankelijk bestuurder vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. Christian Dewulf (benoemd op 13 mei 2014 voor een termijn van 3 jaar);
- Bestuurder bij verschillende bedrijven.

ZENDICS BVBA

- Niet-uitvoerend en onafhankelijk bestuurder vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. Willem De Vos (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 4 jaar);
- Bestuurder en adviseur voor Raden van Bestuur bij verschillende vennootschappen.

Geert Krekel

- Gedelegeerd Bestuurder (benoemd op 12 mei 2015 voor een termijn van 3 jaar);
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Campine Recycling nv.

Campine hanteert de onafhankelijkheidscriteria zoals vermeld in het Corporate Governance Charter. De onafhankelijke bestuurders verklaren dat zij voldoen aan art. 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

De Belgische Corporate Governance Code 2009 vereist dat de Raad van Bestuur genderdiversiteit en minstens drie onafhankelijke bestuurders omvat (bepaling 2.3). Op 31/12/2016 bestond de vennootschap slechts uit mannelijke bestuurders en twee onafhankelijke bestuurders. Dit wordt verklaard door het feit dat het aantal en gender van de bestuurders dient gezien te worden vanuit het perspectief van de omvang van de vennootschap.

Er is diversiteit in het algemeen: de Raad is klein genoeg om efficiënt te beslissen en groot genoeg opdat ervaring en kennis uit diverse domeinen bijdragen en wijzigingen ongehinderd kunnen opgevangen worden.

Elke bestuurder vervult een specifieke en complementaire rol in de Raad van Bestuur.

Werking

De Raad van Bestuur bepaalt de strategie en zorgt tegelijkertijd voor opvolging en controle van de risico's die inherent zijn aan de activiteiten van de vennootschap. De Raad van Bestuur legt de jaarlijkse bedrijfsbudgetten alsook de risicoposities in metalen vast en beslist over investeringen en desinvesteringen van de Groep alsook de samenstelling van het Uitvoerend Management Team.

De Raad van Bestuur vergadert gemiddeld vier keer per jaar in februari, mei, augustus en november. Deze frequentie stelt de Raad van Bestuur in staat om op regelmatige en continue wijze op de hoogte te blijven van de geconsolideerde en niet-geconsolideerde resultaten, de algemene stand van zaken en ontwikkelingen binnen zowel Campine als haar dochtervennootschap, de investeringsprogramma's van Campine, acquisities en desinvesteringen door de groep, ontwikkelingen op managementniveau, enz.

Niettemin zal de Raad van Bestuur samengeroepen worden door de Voorzitter of de Gedelegeerd Bestuurder telkens het belang van de vennootschap dit vereist. Op vraag van minstens twee bestuurders worden bijkomende vergaderingen georganiseerd.

Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016, werden de volgende vergaderingen van de Raad van Bestuur gehouden:

Datum van de Raad van Bestuur	Aanwezigheden
25 februari 2016	F.-W. Hempel A. Hempel G. Krekel H.-R. Orgs DELOX BVBA Christulf BVBA ZENDICS BVBA
9 mei 2016	F.-W. Hempel A. Hempel G. Krekel H.-R. Orgs DELOX BVBA Christulf BVBA ZENDICS BVBA
25 augustus 2016	F.-W. Hempel A. Hempel G. Krekel H.-R. Orgs DELOX BVBA Christulf BVBA ZENDICS BVBA
24 november 2016	F.-W. Hempel A. Hempel G. Krekel H.-R. Orgs DELOX BVBA Christulf BVBA ZENDICS BVBA

Tijdens de vergaderingen van de Raad van Bestuur werden o.m. de volgende onderwerpen besproken:

- Resultaten van Campine en haar dochteronderneming Campine Recycling
- Mogelijke boete Europese Commissie en financiering
- Evalueren budget van het vorige en lopende jaar
- Vastleggen budget van het volgende jaar
- Goedkeuren nieuwe investeringen
- Evalueren lopende en uitgevoerde investeringen
- Vastleggen jaarrekeningen voor goedkeuring Algemene Vergadering
- Opstellen jaarverslag aan Algemene Vergadering
- Goedkeuren bijeenroeping Algemene Vergadering

- Goedkeuren te publiceren persberichten
- Voorstellen benoemingen aan Algemene Vergadering
- Evalueren en vastleggen: risicopositie lood en antimoon, kredietrisico
- Leningen en banktegoeden
- Stand van zaken van de verschillende afdelingen (productie, aankoop, verkoop, ...) van de verschillende BU's
- Stand van zaken: personeel en organisatie
- Stand van zaken: veiligheid, gezondheid en milieu

Evaluatie van de Raad van Bestuur en de door hem opgerichte comités

De Raad van Bestuur evalueert om de twee jaar zijn samenstelling en zijn eigen prestatie alsook die van de comités. De evaluatie beoordeeld (i) de operationele efficiëntie, (ii) de relevantie van de besproken topics, (iii) de voorbereiding van de debatten, (iv) de bijdrage van elke bestuurder in het beslissingsmakingsproces.

De evaluatie wordt voorbereid door het Benoemings- en Remuneratiecomité en wordt besproken door de voltallige Raad van Bestuur onder leiding van de Voorzitter.

In 2016 vond een evaluatie van de Raad van Bestuur plaats door een gestructureerde bevraging van alle bestuurders individueel. Uit de resultaten bleek dat de Raad van Bestuur van Campine goed functioneert. Het resultaat van de evaluatie werd gepresenteerd aan de Raad Van Bestuur en in detail besproken door de bestuurders.

Verder worden de prestaties van de individuele bestuurders regelmatig geëvalueerd door het Benoemings- en Remuneratiecomité. Specifieke topics worden geëvalueerd, zoals de aanwezigheid op de vergaderingen, de mate waarin de bestuurder voorbereid is, deelname in de discussies en de beschikbaarheid tussen de vergaderingen door.

Vennootschapssecretaris

Krachtens de Belgische Corporate Governance Code 2009 dient de Raad van Bestuur een vennootschapssecretaris te benoemen. Door de omvang van de vennootschap en het relatief beperkt aantal bestuurders, heeft de vennootschap momenteel de Gedelegeerd Bestuur als vennootschapssecretaris benoemd. De Gedelegeerd Bestuurder, bijgestaan door de management assistent, ziet er momenteel op toe dat de procedures van de Raad van Bestuur worden nageleefd en dat de Raad van Bestuur handelt in overeenstemming met haar verplichtingen onder de wetgeving, de Statuten en de interne regels en reglementen. Verder heeft het Auditcomité een controlerende functie i.v.m. het financiële verslaggevingproces, het interne controle- en risicobeheer en het functioneren van het Uitvoerend Management Team en meldt zij alle eventuele verbeterpunten aan de Raad van Bestuur.

IV. Uitvoerend Management Team

Samenstelling

Naam	Functie
Geert Krekel	Gedelegeerd Bestuurder / Chief Operating Decision Maker (CODM)
Jan Keuppens	Manager Finance and Control
Hilde Goovaerts	Manager Operational Excellence
Hans Vercammen	Business unit manager Antimoon & Plastics (vanaf 01/02/16)
David Wijmans	Business unit manager Lood
Marc Liégeois	Commercial manager Antimoon & Plastics
Thierry De Loose	Business unit manager Antimoon (t/m 29/02/2016)
Anne-Mie Van de Wiele	HR & Administration Manager (t/m 15/07/2016)

Werking

De verantwoordelijkheden van de Gedelegeerd Bestuurder omvatten de ontwikkeling en opvolging van de business plannen voor elke divisie, zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur, de implementatie van de besluiten van de Raad van Bestuur en het opzetten van de vereiste investeringsprogramma's, die vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Verder waakt de Gedelegeerd Bestuurder erover

dat de bestaande wetgeving wordt gerespecteerd en dat er binnen geldende veiligheids-, gezondheids- en milieunormen wordt gewerkt.

De Gedelegeerd Bestuurder wordt bijgestaan door het Uitvoerend Management Team. Het Uitvoerend Management Team rapporteert aan de Gedelegeerd Bestuurder en stelt hem in staat om op behoorlijke wijze zijn taken van dagelijks bestuur te volbrengen.

V. Comités van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur heeft de volgende gespecialiseerde comités opgericht:

1. Het Benoemings- en Remuneratiecomité

Het Benoemings- en Remuneratiecomité (dat dienst doet als remuneratiecomité in de zin van artikel 526quater van het Wetboek van Vennootschappen) staat de Raad van Bestuur bij in alle zaken met betrekking tot de benoeming en vergoeding van de bestuurders en het Uitvoerend Management Team. Het Benoemings- en Remuneratiecomité bereidt het remuneratieverslag voor en licht het toe op de Algemene Vergadering der Aandeelhouders.

De Gedelegeerd Bestuurder neemt deel aan de vergaderingen met een adviserende stem telkens wanneer het Benoemings- en Remuneratiecomité de remuneratie van het Uitvoerend Management Team behandelt en wanneer het comité hem uitnodigt.

Het Benoemings- en Remuneratiecomité bestaat uit de Voorzitter van de Raad van Bestuur (dhr. F.-W. Hempel), DELOX BVBA, vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. P. De Grootte en de onafhankelijke bestuurder Christulf BVBA, vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. C. Dewulf. Zowel dhr. C. Dewulf als dhr. P. De Grootte beschikken over de nodige deskundigheid op het gebied van remuneratie omwille van hun jarenlange ervaring in de bedrijfswereld en bedrijfsverenigingen.

2. Het Auditcomité

Onverminderd de wettelijke opdrachten van de Raad van Bestuur, heeft het Auditcomité minstens de volgende taken:

- Monitoring van het financiële verslaggevingsproces;
- Monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer van de vennootschap;
- Monitoring van de interne audit en van zijn doeltreffendheid;
- Monitoring van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, inclusief opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door de externe auditor;
- Beoordeling en monitoring van de onafhankelijkheid van de externe auditor waarbij met name wordt gelet op de verlening van bijkomende diensten aan de vennootschap.

Het Auditcomité bestaat uit dhr. H.-R. Orgs en de onafhankelijke bestuurder Christulf BVBA, vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. C. Dewulf.

De wet van 17 december 2008 aangaande het Auditcomité in genoteerde vennootschappen, trad in werking op 8 januari 2009. De Groep voldoet aan de wettelijke bepalingen en bevestigt dat de onafhankelijke bestuurders voldoen aan de onafhankelijkheids- en competentiecriteria op het gebied van boekhouding en audit, vermeld in deze wet.

De Belgische Corporate Governance Code 2009 vereist dat elk comité minstens drie leden omvat (bepaling 5.5) terwijl het Auditcomité momenteel slechts uit twee bestuurders bestaat. Dit wordt verklaard door het feit dat dit aantal dient gezien te worden vanuit het perspectief van de omvang van de vennootschap en haar Raad van Bestuur.

De Belgische Corporate Governance Code 2009 vereist dat de meerderheid van de leden van het Auditcomité uit onafhankelijke bestuurders bestaat (Bepaling 5.2./4) terwijl momenteel de helft onafhankelijk is. Dit wordt verklaard door het feit dat – gezien de omvang van de Raad van Bestuur – het Auditcomité slechts bestaat uit twee bestuurders.

De leden van het Auditcomité beschikken over een collectieve deskundigheid aangaande de activiteiten van de vennootschap.

3. Het Strategiecomité

Het Strategiecomité staat de Raad van Bestuur bij in alle zaken met betrekking tot het algemeen beleid van de onderneming en haar dochteronderneming. Het bestaat uit dhr. A. Hempel, DELOX BVBA, vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. P. De Groote, de onafhankelijke bestuurder ZENDICS BVBA, vertegenwoordigd door haar vaste vertegenwoordiger dhr. W. De Vos en de Gedelegeerd Bestuurder, dhr. G. Krekel.

4. Werking van de comités

Gedurende het boekjaar, werden de volgende vergaderingen van de comités van de Raad van Bestuur gehouden:

Comité	Datum van vergadering	Leden aanwezig
Benoemings- en Remuneratiecomité	12 & 25 april 2016	F.-W. Hempel, DELOX BVBA
	21 juni 2016	F.-W. Hempel, DELOX BVBA, Christulf BVBA
Auditcomité	18 februari 2016	H.-R. Orgs, Christulf BVBA
	28 april 2016	H.-R. Orgs, Christulf BVBA
	18 augustus 2016	H.-R. Orgs, Christulf BVBA
	17 november 2016	H.-R. Orgs, Christulf BVBA
Strategiecomité	14 juni 2016	DELOX BVBA, G. Krekel

Het Benoemings- en Remuneratiecomité besprak de volgende onderwerpen:

- Benoeming nieuwe bestuurders en herbenoeming huidige bestuurders
- Voorbereiden remuneratieverslag voor Raad van Bestuur
- Bevestiging vergoeding bestuurders: tantièmes en bestuurdersvergoeding
- Samenstelling en evaluatie Uitvoerend Management Team
- Vergoedingen 2017: Gedelegeerd Bestuurder en personeel op sleutelposities
- Evaluatie en werking comités van de Raad van Bestuur en Bestuurders

Het Auditcomité besprak de volgende onderwerpen:

- Evalueren resultaten van het lopende jaar
- Evalueren forecast van het lopende jaar
- Voorbereiden kredietrisico voor de Raad van Bestuur
- Voorbereiden risicopositie van lood en antimoon voor de Raad van Bestuur
- Interne controle
- Onderzoeken van de jaar- en halfjaarafsluiting en de bespreking van boekhoudkundige ramingen en oordeelsvormingen n.a.v. de afsluiting
- Onderzoeken van geschillen
- Voorbereiden budget volgend jaar voor de Raad van Bestuur
- Evalueren huidig budget
- Te publiceren persberichten: jaarresultaten, halfjaarresultaten

Het Strategiecomité besprak de volgende onderwerpen:

- Lange termijn strategie van het bedrijf
- Strategische ontwikkelingen per business unit
- Diversificatie van de aanvoer grondstoffen

De reglementen van de comités bevinden zich in bijlage van het Corporate Governance Charter. Het is de bedoeling van de Raad van Bestuur om de werking van deze comités verder te formaliseren overeenkomstig de Belgische Corporate Governance Code 2009 in de komende jaren.

VI. Belangrijkste kenmerken van de interne controle en het risicobeheersysteem

Campine organiseert het beheer van de interne controle en van de risico's van de vennootschap aan de hand van de bepaling van haar controleomgeving (algemeen kader) en de vaststelling en rangschikking van de belangrijkste risico's waar ze aan blootgesteld is, evenals via de analyse van de mate waarin ze deze risico's beheerst en met de opzet van een "controle van de controle". Ze schenkt ook bijzondere aandacht aan de betrouwbaarheid van het proces voor de rapportering en de financiële communicatie.

1. De controleomgeving

a. Organisatie van de vennootschap:

- de vennootschap is in verschillende afdelingen georganiseerd, die in een organisatieschema weergegeven worden. Elke persoon beschikt over een beschrijving van de functie. Er is een procedure voor het delegeren van bevoegdheden. Er is een algemene procedure voor de verschillende werkgebieden waarbinnen het bedrijf zich kan binden zoals personeel, aankoop, verkoop, ... die omvat wordt in de "interne volmachten". In gevallen waar het "potentiële" risico na het aangaan van de verbintenis sterk kan schommelen door de prijsvolatiliteit van het product (energie, grondstoffen, vreemde valuta, ...) gelden specifieke procedures.
- de ondersteunende functies worden uitgeoefend door de afdelingen Finance & Control, IT, Personeel & Organisatie, Verzending & Ontvangst, Lean Plant Management, Veiligheid, Gezondheid, Milieu & Kwaliteit.
- de beheerscontrole valt onder de verantwoordelijkheid van de controllers. De Finance & Control Manager staat in voor de organisatie van het risicobeheer.

b. Organisatie van de interne controle: het Auditcomité heeft een specifieke taak inzake de interne controle en het risicobeheer van de vennootschap. De rol, de samenstelling en de activiteiten van het Auditcomité worden hierboven beschreven.

c. Ethiek: door de Raad van Bestuur werden een Corporate Governance Charter en een Gedragscode (bijlage van Corporate Governance Charter) opgesteld en goedgekeurd. Deze staan ook op de website.

2. De risicoanalyse en de controlewerkzaamheden

Alle processen – van administratieve tot effectieve productie – worden beheerd in ons Managementhuis, een gedocumenteerd managementsysteem dat functioneert met als hart van het systeem de diverse risicoanalyses. De risico's op vlak van veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit worden geïnventariseerd, geëvalueerd, beheerd en bewaakt op een dynamische wijze die "continue verbetering" als maatstaf hanteert. Het Auditcomité herbekijkt de risicoanalyse twee keer per jaar. Deze risico's worden beschreven in de toelichting "marktrisico's" in het jaarverslag.

3. De financiële informatie en communicatie

Het proces voor de opmaak van de financiële informatie is als volgt georganiseerd:

Een retroplanning geeft een overzicht van alle taken die moeten gebeuren in het kader van de jaarlijkse, halfjaarlijkse en maandelijks afsluiting van de vennootschap en van haar dochteronderneming, evenals van hun vervalddag. Campine beschikt over een checklist van de daden die de financiële afdeling moet stellen. Het boekhoudteam verschaft de boekhoudkundige cijfers, onder toezicht van de hoofdboekhouder. De controllers verifiëren de geldigheid van deze cijfers en brengen verslag uit. De cijfers worden op basis van volgende technieken geverifieerd:

- coherentietests door vergelijkingen met historische of budgettaire cijfers;
- controle van transacties met steekproeven en naargelang hun materialiteit.

4. De betrokkenen bij het toezicht en de evaluatie van de interne controle

De kwaliteit van de interne controle wordt in de loop van het boekjaar beoordeeld:

- door het Auditcomité. In de loop van het boekjaar onderzocht het Auditcomité de halfjaarafsluiting en de specifieke boekhoudkundige verwerkingen. Het heeft ook de geschillen en de belangrijkste risico's van de vennootschap onderzocht.
- door de Commissaris in het kader van hun beoordeling van de halfjaar- en jaarrekeningen. Indien van toepassing formuleert de Commissaris aanbevelingen betreffende het bijhouden van de financiële staten.
- door de Raad van Bestuur m.b.t. toezicht op het dagelijks bestuur.

De Raad van Bestuur houdt toezicht op de uitvoering van de taken van het Auditcomité ter zake, onder meer via de rapportering door het Comité.

VII. Verhandelingsreglement m.b.t. transacties in aandelen van de vennootschap

Het verhandelingsreglement – dat onderdeel uitmaakt van onze Gedragscode – vermeldt de regels inzake transacties in aandelen van de vennootschap. Ze legt de key persons beperkingen op inzake het uitvoeren van transacties tijdens welbepaalde periodes (de “closed periods” en “sperperiodes”) en legt een informatieplicht aan de Compliance Officer op bij verhandeling buiten deze periodes.

De Raad van Bestuur heeft dhr. Geert Krekel aangesteld als Compliance Officer, die toeziet op de naleving van het verhandelingsreglement door de key persons.

VIII. Toelichting bij het beleid betreffende transacties die niet onder belangenconflictenregelingen vallen

Alle transacties met verbonden partijen worden op zakelijke basis gevoerd en conform alle wettelijke bepalingen en het Corporate Governance Charter.

Er werd tijdens het boekjaar geen toepassing gemaakt van de belangenconflictenregeling (Artikel 523-524 W.Venn.).

IX. Remuneratieverslag

1. Opbouw remuneratiebeleid

Bestuurders

De bestuurdersvergoeding is bepaald in de Statuten.

Gedelegeerd Bestuurder

De Raad van Bestuur beslist i.v.m. de benoeming, remuneratie en ontslag van de Gedelegeerd Bestuurder.

De doelstellingen verbonden aan het variabel deel van de remuneratie worden vastgelegd door het Benoemings- en Remuneratiecomité. De prestaties van de Gedelegeerd Bestuurder worden beoordeeld door het Benoemings- en Remuneratiecomité. Tijdens een vergadering van de Raad van Bestuur – waarbij de Gedelegeerd Bestuurder niet aanwezig is – informeert de voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité de bestuurders over de beoordeling die ze vervolgens bespreken.

Uitvoerend Management Team

Het Benoemings- en Remuneratiecomité adviseert over de benoeming, remuneratie en ontslag van de leden van het Uitvoerend Management Team.

De doelstellingen verbonden aan het variabel deel van de remuneratie worden vastgelegd door de Gedelegeerd Bestuurder. De prestaties van het Uitvoerend Management Team worden beoordeeld door de Gedelegeerd Bestuurder – in samenspraak met het Benoemings- en Remuneratiecomité.

Remuneratiebeleid

De Raad – die uiteindelijk beslist over de remuneratie van de Gedelegeerd Bestuurder en het Uitvoerend Management Team – ziet erop toe dat hun prestaties gericht zijn op de continuïteit en lange termijnresultaten van de onderneming en dat hun vergoeding in verhouding staat tot hun prestaties en in het belang van alle ‘stakeholders’.

Onder gelijkblijvende omstandigheden is het remuneratiebeleid ook voor de twee komende boekjaren van toepassing.

2. Het gehanteerde remuneratiebeleid in 2016

A. Niet-uitvoerende bestuurders

Zoals bepaald in de Statuten, ontvangen de individuele bestuurders een bestuurdersvergoeding welke wordt betaald tijdens het desbetreffende boekjaar.

Bestuurders die lid zijn van een gespecialiseerd comité krijgen daarvoor geen bijkomende vergoeding.

In geval de Raad van Bestuur in een specifieke zaak bijstand vraagt aan een bestuurder, dan is deze bestuurder gerechtigd op een vergoeding voor gepresteerde werktijd en uitgaven in het kader van de uitoefening van deze bijstand.

In overeenstemming met art 554 van de Vennootschappenwet ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders een tantième (variabele vergoeding) zoals bepaald in de Statuten. Op basis van de resultaten 2016 zal er geen tantième worden uitgekeerd in 2017.

Niet-uitvoerende bestuurders ontvangen voordelen in natura noch voordelen verbonden aan een pensioenplan.

B. Gedelegeerd Bestuurder

Vast en variabel

De Gedelegeerd Bestuur ontvangt geen enkele vergoeding voor de uitoefening van zijn bestuurdersmandaat op zich.

De remuneratie van de Gedelegeerd Bestuurder voor de uitvoering van zijn functie, bestaande uit zowel een vaste als een variabele vergoeding, is gebaseerd op marktreferenties, i.e. op basis van een vergelijking met ondernemingen van eenzelfde omvang waarvan de gegevens publiek beschikbaar zijn.

Het variabel deel van de remuneratie is deels resultaatgebonden en deels gerelateerd aan een systeem van bedrijfs-, BU-, en persoonlijke objectieven. De bedrijfs- en BU-objectieven omvatten: te realiseren winst, verkoop-, aankoop-, milieu-, gezondheids-, en veiligheidstargets alsook na te streven doelen op gebied van procesbeheersing, innovatie, onderhoud en mogelijk andere gebieden.

De objectieven worden jaarlijks opgesteld en lopen over het ganse boekjaar en sommige mogelijk over meerdere boekjaren. De keuze van de objectiefgebieden kan jaarlijks verschillen afhankelijk van wijzigende economische omstandigheden, regelgeving, organisatie, strategie en andere factoren. De effectieve doelen worden niet in detail bekendgemaakt omdat deze vertrouwelijke informatie over de strategie van de onderneming publiek zouden maken.

Volgens de Statuten van de onderneming is de verplichting vermeld in artikel 520ter, 2e lid en artikel 525, laatste lid van het Wetboek van Vennootschappen, niet van toepassing op uitvoerende bestuurders, de personen aan wie, alleen of gezamenlijk, het dagelijks bestuur is opgedragen en de andere leiders bedoeld in artikel 96, §3, laatste lid van het Wetboek van Vennootschappen van de vennootschap.

Artikel 23 van de Statuten van Campine voorzien in een uitzondering op de toepassing van artikel 520ter, 2e lid en artikel 525, 4e lid W.Venn.

Pensioenen

De Gedelegeerd Bestuurder neemt deel aan een pensioenplan op basis van vaste toezeggingen.

Andere

De Gedelegeerd Bestuurder neemt – zoals elke medewerker van de onderneming – deel aan een groeps- en hospitalisatieverzekering. Andere voordelen zijn representatiekosten, bedrijfswagen, internetaansluiting en telefoon conform de lokale marktpraktijken.

Contractuele bepalingen van aanwervings- en vertrekregelingen

De contractuele bepalingen van aanwervings- en vertrekregelingen van de Gedelegeerd Bestuurder voorzien niet in enige specifieke compensatiemaatregelen, andere dan de wettelijke opzegtermijnen in geval van vervroegde beëindiging. De opzeg bedraagt max. 12 maanden, met mogelijke afwijking tot hoogte van de formule Claeys in geval van vervroegde beëindiging.

Terugvorderingsrecht van de variabele vergoeding in geval van onjuiste financiële gegevens

Er bestaat geen terugvorderingsrecht ten gunste van de vennootschap wanneer de variabele remuneratie toegekend aan de Gedelegeerd Bestuurder zou zijn toegekend op basis van onjuiste financiële gegevens.

C. Uitvoerend Management Team

Vast en variabel

De remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management Team, bestaande uit zowel een vaste als een variabele vergoeding, is gebaseerd op marktreferenties, i.e. op basis van een vergelijking met ondernemingen van eenzelfde omvang waarvan de gegevens publiek beschikbaar zijn.

Het variabel deel van de remuneratie is deels resultaatgebonden en deels gerelateerd aan een systeem van bedrijfs-, BU-, en persoonlijke objectieven. De bedrijfs- en BU-objectieven omvatten: te realiseren winst, verkoop-, aankoop-, milieu-, gezondheids-, en veiligheidstargets alsook na te streven doelen op gebied van procesbeheersing, innovatie, onderhoud en mogelijk andere gebieden.

De objectieven worden jaarlijks opgesteld en lopen over het ganse boekjaar en sommige mogelijk over meerdere boekjaren. De keuze van de objectiefgebieden kan jaarlijks verschillen afhankelijk van wijzigende economische omstandigheden, regelgeving, organisatie, strategie en andere factoren. De effectieve doelen worden niet in detail bekendgemaakt omdat deze vertrouwelijke informatie over de strategie van de onderneming publiek zouden maken.

Volgens de Statuten van de onderneming is de verplichting vermeld in artikel 520ter, 2e lid en artikel 525, laatste lid van het Wetboek van Vennootschappen, niet van toepassing op uitvoerende bestuurders, de personen aan wie, alleen of gezamenlijk, het dagelijks bestuur is opgedragen en de andere leiders bedoeld in artikel 96, §3, laatste lid van het Wetboek van Vennootschappen van de vennootschap.

Het variabel deel wordt opgesplitst als volgt: max. 1/3 verbonden aan bedrijfsdoelstellingen, max. 1/3 verbonden aan BU-objectieven, max. 1/3 verbonden aan persoonlijke objectieven.

Artikel 23 van de Statuten van Campine voorzien in een uitzondering op de toepassing van artikel 520ter, 2^e lid en artikel 525, 4^e lid W.Venn.

Pensioenen

De leden van het Uitvoerend Management Team nemen deel aan een pensioenplan op basis van vaste toezeggingen.

Andere

De leden van het Uitvoerend Management Team nemen – zoals elke medewerker van de onderneming – deel aan een groeps- en hospitalisatieverzekering. Andere voordelen zijn representatiekosten, bedrijfswagen, internetaansluiting en telefoon conform de lokale marktpraktijken.

Contractuele bepalingen van aanwervings- en vertrekregelingen

De contractuele bepalingen van aanwervings- en vertrekregelingen van de leden van het Uitvoerend Management Team voorzien niet in enige specifieke compensatiemaatregelen, andere dan de wettelijke opzegtermijnen in geval van vervroegde beëindiging. De opzeg bedraagt max. 12 maanden, met mogelijke afwijking tot hoogte van de formule Claeys in geval van vervroegde beëindiging.

Terugvorderingsrecht van de variabele vergoeding in geval van onjuiste financiële gegevens

Er bestaat geen terugvorderingsrecht ten gunste van de vennootschap wanneer de variabele remuneratie toegekend aan het Uitvoerend Management Team zou zijn toegekend op basis van onjuiste financiële gegevens.

3. Overzicht remuneratie 2016

A. Niet-uitvoerende bestuurders

- Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 hebben de niet-uitvoerende bestuurders
 - F.-W. Hempel, A. Hempel, H.-R. Orgs, DELOX BVBA, Christulf BVBA en ZENDICS BVBA elk een brutovergoeding ontvangen van € 13.250 voor de uitoefening van hun bestuurdersmandaat.
- Over het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 worden geen tantièmes uitgekeerd. In 2016 werden de tantièmes uitgekeerd over het boekjaar afgesloten per 31 december 2015 (€ 10.000 per bestuurder).
- Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 heeft geen enkele niet-uitvoerende bestuurder (F.-W. Hempel, A. Hempel, H.-R. Orgs, DELOX BVBA, Christulf BVBA en ZENDICS BVBA) enige aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen van het bedrijf of de Groep te verwerven ontvangen.
- DELOX BVBA presteerde bepaalde administratieve/management diensten voor de Campine Groep, voor welk een managementvergoeding van € 32.479 werd aangerekend en betaald, zijnde een gepaste toewijzing van opgelopen kosten door relevante administratieve afdelingen.

B. Gedelegeerd Bestuurder

- Geert Krekel, Gedelegeerd Bestuurder – op zelfstandige basis – is belast met het dagelijks bestuur en ontving geen vergoeding voor de uitoefening van zijn bestuurdersmandaat op zich.
- Als Gedelegeerd Bestuurder ontving Geert Krekel een totale brutovergoeding “all-in”, inclusief de voordelen van alle aard, van € 241.435 over 2016. Dit bedrag bestond uit een vast gedeelte van € 210.000, een variabel gedeelte van € 10.000, € 13.200 bijdragen voor pensioenopbouw (op basis van vaste toezeggingen) en invaliditeitsverzekering en € 8.235 voordelen in natura (wagen, gsm, internetaansluiting, representatiekosten)
- Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 heeft Geert Krekel geen aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen van het bedrijf of de Groep te verwerven ontvangen.

C. Uitvoerend Management Team

- De leden van het Uitvoerend Management Team, met uitzondering van Geert Krekel (Hilde Goovaerts, Jan Keuppens, Marc Liégeois, Thierry De Loose, David Wijmans, Anne-Mie Van de Wiele, Hans Vercammen) ontvingen tezamen een totale brutovergoeding “all-in” van € 1.070.013 over 2016. Dit bedrag bestond uit een vast gedeelte van € 871.666, een variabel gedeelte van € 118.964, € 45.792 bijdragen voor pensioenopbouw (op basis van vaste toezeggingen) en invaliditeitsverzekering en € 33.591 voordelen in natura (wagen, gsm, internetaansluiting, representatiekosten).
- Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 heeft geen enkel lid van het Uitvoerend Management Team (Hilde Goovaerts, Jan Keuppens, Marc Liégeois, Thierry De Loose, David Wijmans, Anne-Mie Van de Wiele, Hans Vercammen) enige aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen van het bedrijf of de Groep te verwerven ontvangen.

Het vast en variabel gedeelte omvat de totale kost voor de werkgever, m.a.w. inclusief alle patronale lasten.

De Raad van Bestuur vraagt de Algemene Vergadering der Aandeelhouders het jaarverslag van de Raad van Bestuur, inclusief de verklaring inzake deugdelijk bestuur, ter kennis te nemen en het remuneratieverslag goed te keuren.

Geconsolideerde jaarrekening 2016

1. Geconsolideerde winst- en verliesrekening op 31 december 2016	23
2. Geconsolideerde balans per 31 december 2016	25
3. Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen op 31 december 2016	26
4. Geconsolideerd kasstroomoverzicht op 31 december 2016	27
5. Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2016	28
5.1. Algemene informatie	28
5.2. Belangrijke waarderingsregels	28
5.3. Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen	34
5.4. Operationele segmenten	35
5.5. Andere operationele kosten en opbrengsten	38
5.6. Financieringskosten	39
5.7. Winstbelastingenlasten	39
5.8. Dividenden en tantièmes	40
5.9. Materiële vaste activa	40
5.10. Immateriële vaste activa	41
5.11. Dochterondernemingen	41
5.12. Voorraden	42
5.13. Financiële activa	42
5.14. Andere financiële activa en verplichtingen	43
5.15. Kapitaal	44
5.16. Bankschulden (exclusief financiële leaseverplichtingen)	44
5.17. Uitgestelde belastingen	45
5.18. Handelsschulden en overige te betalen posten	46
5.19. Liquiditeitsrisico	46
5.20. Financiële instrumenten	46
5.21. Voorzeningen	48
5.22. Transacties zonder kasstroom	48
5.23. Voorwaardelijke verplichtingen	48
5.24. Verbintenissen	48
5.25. Operationele leaseovereenkomsten	48
5.26. Op aandelen gebaseerde betalingen	49
5.27. Kosten van personeelsbeloningen	49
5.28. Vergoedingen na uitdiensttreding	49
5.29. Marktrisico	52
5.30. Gebeurtenissen na balansdatum	53
5.31. Verbonden partijen	53
5.32. Transacties met verbonden partijen	53
5.33. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	54
5.34. Beloningen voor managers op sleutelposities	54
5.35. Goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening	54
Verslag van de Commissaris	55

1. Geconsolideerde winst- en verliesrekening op 31 december 2016

'000 EUR	Toelichting	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Opbrengsten	4	170.855	164.054
Andere bedrijfsopbrengsten	5	1.988	1.066
Gebruikte grondstoffen en hulpstoffen	-	138.363	- 138.589
Kosten van personeelsbeloningen	27	12.230	- 11.158
Kosten van afschrijvingen	9 / 10	2.771	- 2.921
Wijziging van voorziening m.b.t. sanering	22	555	-
Andere operationele kosten	5	18.403	- 9.974
- <i>Andere operationele kosten</i>	5	10.245	- 9.974
- <i>Boete Europese Commissie (*)</i>	5	8.158	-
Operationeel resultaat (EBIT)		1.631	2.478
Operationeel resultaat (EBIT) excl. boete EC (*)		9.789	2.478
Indekkingsresultaten	14	2.708	- 714
- <i>Afgesloten indekkingen</i>	-	3.744	268
- <i>Wijziging in open positie</i>		1.036	- 982
Financieringskosten	6	544	- 501
Netto financieel resultaat		- 3.252	- 1.215
Resultaat voor belastingen (EBT)		- 1.621	1.263
Resultaat voor belastingen (EBT) excl. boete EC (*)		6.537	1.263
Belastingen	7	2.189	- 308
Resultaat van het boekjaar (EAT)		- 3.810	955
Resultaat van het boekjaar (EAT) excl. boete EC (*)		4.348	955
<i>Toewijsbaar aan:</i>			
Minderheidsbelang		-	-
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		- 3.810	955
RESULTAAT PER AANDEEL (in EUR)	8		
<i>Aantal aandelen</i>		1.500.000	1.500.000
Resultaat van het boekjaar (basis & verwaterd)	-	2,54	0,64
<i>Resultaat van het boekjaar (basis & verwaterd) excl. boete EC (*)</i>		2,90	0,64

(*) Boete opgelegd door de Europese Commissie. Om de vergelijkbaarheid met het vorige boekjaar te waarborgen worden de cijfers 2016 gepresenteerd inclusief en exclusief de boete opgelegd door de Europese Commissie.

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

'000 EUR	Toelichting	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Resultaat van het boekjaar		- 3.810	955
<i>Andere elementen van het totaalresultaat van het boekjaar:</i>			
Elementen die in de toekomst geherklasseerd zullen worden naar de winst- of verliesrekening		-	-
Elementen die in de toekomst niet geherklasseerd zullen worden naar de winst- of verliesrekening (*)	28	- 199	- 75
<i>(*) actuariële resultaten van pensioenverplichtingen</i>			
Totaalresultaat van het boekjaar		- 4.009	880
<i>Toewijsbaar aan:</i>			
Minderheidsbelang		-	-
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		- 4.009	880

2. Geconsolideerde balans per 31 december 2016

'000 EUR	Toelichting	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	9	6.632	6.688
Immateriële vaste activa	10	472	671
Uitgestelde belastingsactiva	17	198	56
Geblokkeerde gelden / rekening		275	275
		7.577	7.690
Vlottende activa			
Voorraad	12	30.305	20.375
Handels- en andere vorderingen	13	28.647	25.634
Derivaten	14	710	-
Uitgestelde belastingsactiva	17	-	470
Geldmiddelen en kasequivalenten		244	80
		59.906	46.559
TOTAAL ACTIVA		67.483	54.249
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
Kapitaal en reserves			
Uitgegeven kapitaal	15	4.000	4.000
Omrekeningsreserves		-	-
Overgedragen winsten*		23.345	19.480
<i>Boete Europese Commissie</i>		- 8.158	-
Eigen vermogen toewijsbaar aan houders van de gewone aandelen van de moedermaatschappij		19.187	23.480
Totaal eigen vermogen		19.187	23.480
Lange termijnverplichtingen			
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdiensttreding	28	1.348	892
Uitgestelde belastingsverplichtingen	17	169	-
Bankleningen	16	-	-
Voorzieningen	21	570	1.125
		2.087	2.017
Korte termijnverplichtingen			
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdiensttreding	28	89	97
Handels- en andere verplichtingen	18	16.870	16.099
<i>Boete Europese Commissie</i>	18	8.158	-
Derivaten	14	153	479
Winstbelastingen		1.514	-
Voorschotten op rekening-courant en leningen	16	5.491	3.293
Voorschotten uit factoring	16	13.934	8.784
Voorzieningen	21	-	-
		46.209	28.752
Totaal verplichtingen		48.296	30.769
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		67.483	54.249

* Overgedragen winsten bestaan voor 965 KEUR uit wettelijke reserves en voor 22.380 KEUR uit andere reserves en overgedragen resultaten, excl. de boete van de Europese Commissie die afzonderlijk wordt weergegeven, maar ook deel uitmaakt van het overgedragen resultaat (zie geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen).

3. Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen op 31 december 2016

'000 EUR	Toelichting	Uitgegeven kapitaal	Ingehouden winst	Toewijsbaar aan houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij	Totaal
Balans per 31 december 2014		4.000	18.599	22.599	22.599
Totaalresultaat van het boekjaar		-	880	880	880
Dividenden en tantièmes		-	-	-	-
Balans per 31 december 2015		4.000	19.480	23.480	23.480
Totaalresultaat van het boekjaar		-	4.009	4.009	4.009
Dividenden en tantièmes	8	-	285	285	285
Balans per 31 december 2016		4.000	15.187	19.187	19.187

4. Geconsolideerd kasstroomoverzicht op 31 december 2016

'000 EUR	Toelichting	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat van het boekjaar		- 3.810	955
<i>Aanpassing voor:</i>			
Andere baten en lasten (indekkingsresultaten)	14	2.708	714
Financieringskosten	6	544	501
(Uitgestelde) belastingen in het totaalresultaat	7	2.189	308
Kosten van afschrijvingen	9/10	2.771	2.921
Wijziging in voorzieningen (incl. pensioenregeling)	-	306	57
Wijziging in waardevermindering voorraad	12	9	- 17
Wijziging in waardevermindering handelsvorderingen	13	-	257
Andere		2	- 3
Operationele kasstroom vóór bewegingen in werkkapitaal		4.107	5.693
Wijziging in voorraden	12 -	9.939	2.862
Wijziging in vorderingen	13 -	3.013	- 906
Wijzigingen in handels- en andere verplichtingen	19	669	2.527
<i>Boete Europese Commissie</i>		8.158	-
Operationele kasstroom		- 18	10.176
Indekkingsresultaten		- 3.744	268
Betaalde rente	6 -	544	- 501
Betaalde winstbelastingen	-	76	-
Operationele netto kasstroom		- 4.382	9.943
INVESTERINGEN			
Aankoop van materiële vaste activa	9 -	2.516	- 2.338
Aankoop van immateriële activa	10	-	- 300
Kasstromen uit investeringsactiviteiten		- 2.516	- 2.638
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Betaalde dividenden en tantièmes	-	285	-
Aflossing van leningen	16	-	- 1.500
Wijziging in voorschotten in rekening-courant	16	2.198	595
Wijziging in voorschotten m.b.t. factoring	16	5.149	- 6.996
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		7.062	- 7.901
Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten		164	- 596
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de verslagperiode		80	676
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de verslagperiode		244	80
Bankdeposito's en geldmiddelen		244	80

5. Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2016

5.1. Algemene informatie

Campine nv (de entiteit) is een onderneming die valt onder toepassing van de Belgische wetgeving. De maatschappelijke zetel en hoofdplaats van activiteiten zijn vermeld in de Corporate Data. De hoofdactiviteit van de entiteit en zijn dochterondernemingen (de Groep) worden omschreven in dit jaarverslag.

5.2. Belangrijke waarderingsregels

De jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards ("IFRS") zoals aanvaard binnen de Europese Unie. De Groep heeft dit jaar alle nieuwe en herziene Standaarden en Interpretaties toegepast die relevant zijn voor de activiteiten en die ingaan voor de jaarlijkse rapporteringperiode die aanvangt op 1 januari 2016.

Volgende Standaarden en Interpretaties werden van toepassing in 2016, maar hebben geen belangrijk effect op de presentatie, de toelichting of de financiële resultaten van de Groep.

- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Verbeteringen aan IFRS (2012-2014) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 10, IFRS 12 en IAS 28 *Beleggingsentiteiten: Toepassing van de consolidatievrijstelling* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 11 *Gezamenlijke overeenkomsten – Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 1 *Presentatie van de jaarrekening – Initiatief rond informatieverschaffing* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 38 *Materiële en immateriële vaste activa – Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 41 *Materiële vaste activa en biologische activa – Dragende planten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 19 *Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Aanpassing van IAS 27 *Enkelvoudige jaarrekening – Equity methode* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)

Volgende Standaarden en Interpretaties zijn uitgegeven maar nog niet van toepassing voor 2016

- IFRS 9 *Financiële instrumenten* en de daaropvolgende aanpassingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018)
- IFRS 14 *Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 15 *Opbrengsten uit contracten met klanten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018)
- IFRS 16 *Lease-overeenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2014-2016) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017 of 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 2 *Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 4 *Verzekeringscontracten - Toepassing van IFRS 9 Financiële instrumenten met IFRS 4* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 *Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture* (ingangdatum voor onbepaalde duur uitgesteld, waardoor de goedkeuring binnen de Europese Unie eveneens werd uitgesteld)
- Aanpassing van IAS 7 *Het kasstroomoverzicht – Initiatief rond informatieverschaffing* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 12 *Winstbelastingen – Opname van uitgestelde belastingvorderingen voor niet-gerealiseerde verliezen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 40 *Overdracht van vastgoedbeleggingen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRIC 22 *Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)

De Groep verwacht geen belangrijke impact op de presentatie, de toelichting of de financiële resultaten als gevolg van deze nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties.

5.2.1. Consolidatieprincipes

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekening van de entiteit en de entiteiten waarover de entiteit zeggenschap heeft (haar dochterondernemingen). Een investeerder oefent zeggenschap over een deelneming uit als hij is blootgesteld aan, of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt

deze opbrengsten via zijn macht over de deelneming te beïnvloeden. De baten en lasten van verworven of afgestoten dochterondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de overnamedatum tot op de datum waarop de moedermaatschappij geen zeggenschap meer uitoefent. Als een entiteit van de Groep andere grondslagen voor financiële verslaggeving hanteert dan die voor vergelijkbare transacties en gebeurtenissen in soortgelijke omstandigheden in de geconsolideerde jaarrekening worden toegepast, wordt indien noodzakelijk haar jaarrekening aangepast ten behoeve van de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening. Saldi en transacties, baten en lasten binnen de Groep dienen volledig te worden geëlimineerd.

Wijzigingen in het belang van de Groep in een dochteronderneming die niet tot een verlies van zeggenschap leiden, worden behandeld als eigenvermogenstransacties. De boekwaarden van het belang van de Groep en de minderheidsbelangen worden derhalve aangepast om de nieuwe proportionele belangen in de dochteronderneming te weerspiegelen.

Wanneer de Groep de zeggenschap verliest over een dochteronderneming wordt de winst of het verlies bij afstoting berekend als het verschil tussen (i) de som van de reële waarde van de overgedragen vergoeding en de reële waarde van het aangehouden belang en (ii) de voorheen opgenomen boekwaarden van de activa (met inbegrip van goodwill) en de verplichtingen van de dochteronderneming en de eventuele minderheidsbelangen. Bedragen die voorheen opgenomen zouden zijn in de andere elementen van het totaalresultaat met betrekking tot de dochteronderneming worden op dezelfde manier opgenomen (d.i. herclassificatie naar winst of verlies of rechtstreeks naar het overgedragen resultaat) als wanneer de betreffende activa of verplichtingen werden afgestoten. De reële waarde van elk aangehouden belang in de vroegere dochteronderneming op datum van het verlies van zeggenschap wordt als de reële waarde bij initiële opname beschouwd voor waardering volgens IAS 39 Financiële instrumenten: opname en waardering, of indien van toepassing, als de kost bij initiële opname van een geassocieerde deelneming of entiteit waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend. Minderheidsbelangen in dochterondernemingen worden afzonderlijk voorgesteld naast het eigen vermogen van de Groep. Het minderheidsbelang kan initieel gewaardeerd worden aan de reële waarde of overeenkomstig het aandeel in de reële waarde van de overgenomen identificeerbare netto-activa. De keuze voor de waardering van de minderheidsbelangen wordt geval per geval gekozen. Na de overname worden de minderheidsbelangen gewaardeerd als het initiële bedrag van de minderheidsbelangen plus het aandeel van deze minderheidsbelangen in de toekomstige wijzigingen in eigen vermogen. Het totaalresultaat wordt aan de minderheidsbelangen toegewezen, zelfs als dit een negatief saldo als gevolg kan hebben.

5.2.2. Bedrijfscombinaties

De verwerving van dochterondernemingen wordt verwerkt volgens de overnamemethode. De kostprijs van de bedrijfscombinatie wordt gewaardeerd als het totaal van de reële waarde, op de dag van de ruil, van de afgestane activa, aangegane of overgenomen verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, en de eigen vermogensinstrumenten uitgegeven door de Groep in ruil voor zeggenschap over de overgenomen partij. De identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, van de overgenomen partij, die voldoet aan de opnamecriteria in IFRS 3 worden opgenomen tegen netto reële waarde op de overnamedatum, met uitzondering van de vaste activa (of groepen van activa die worden afgestoten) die worden geclassificeerd als aangehouden ter verkoop, die zijn opgenomen tegen reële waarde min verkoopkosten.

Goodwill die verworven is in een bedrijfscombinatie wordt opgenomen als een actief en eerst gewaardeerd tegen zijn kostprijs, zijnde de waarde waarmee de kostprijs van de bedrijfscombinatie het belang van de overnemende partij in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen overschrijdt.

Indien, na herbeoordeling, het aandeel van de Groep in de netto reële waarde van de activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen de kostprijs van de bedrijfscombinatie overschrijdt, wordt het desbetreffende surplus onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. Het minderheidsbelang in de overgenomen partij wordt eerst opgenomen tegen het minderheidsaandeel van de netto reële waarde van de activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen.

Aan de overname gerelateerde kosten worden onmiddellijk in winst en verlies opgenomen wanneer ze worden opgelopen.

Waar toepasbaar omvat de vergoeding voor de overname elk actief of verplichting als gevolg van een voorwaardelijke vergoedingsovereenkomst, dat gewaardeerd wordt aan de reële waarde op overnamedatum. Toekomstige wijzigingen aan deze reële waardes worden retrospectief verwerkt als ze beantwoorden aan aanpassingen tijdens de waarderingsperiode (zie hieronder). Alle andere wijzigingen aan de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding opgenomen als actief of verplichting worden opgenomen in overeenstemming met de relevante IFRS. Wijzigingen aan de reële waarde van voorwaardelijke vergoedingen geclassificeerd als eigen vermogen worden niet opgenomen.

Wanneer een bedrijfscombinatie in verschillende fasen wordt gerealiseerd, wordt het voorheen

aangehouden belang van de Groep geherwaardeerd aan de reële waarde op overnamedatum (d.i. de datum waarop de zeggenschap wordt verworven) en de eventuele winst of het eventuele verlies wordt rechtstreeks in winst of verlies opgenomen. Bedragen die voorheen werden opgenomen in de andere elementen van het totaalresultaat als gevolg van het belang in de overgenomen partij, worden geherklasseerd naar winst of verlies, op dezelfde basis die vereist zou zijn indien de overnemende partij het voorheen aangehouden belang direct had vervreemd.

5.2.3. Opname van opbrengsten

De opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen en stelt de te ontvangen bedragen voor van goederen en diensten geleverd bij de uitvoering van de normale bedrijfsactiviteiten, exclusief kortingen, accijnzen en BTW. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen wanneer goederen geleverd zijn en de eigendom is overgedragen. Rente wordt op tijdsevenredige basis opgenomen door toewijzing van de ontvangen vergoedingen aan de aflossing van de hoofdsom enerzijds en opname van de effectieve interest anderzijds. De impliciete rentevoet die hiervoor gebruikt wordt is de rentevoet die bij contantmaking van de verwachte toekomstige kasstromen van het instrument uitkomt op de huidige contante waarde van het financiële actief.

5.2.4. Leaseovereenkomsten

Een leaseovereenkomst wordt geclassificeerd als een financiële lease indien hiermee nagenoeg alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen worden overgedragen aan de lessee. Alle andere leaseovereenkomsten worden ingedeeld als een operationele lease.

Activa aangehouden op grond van een financiële lease worden opgenomen als activa van de Groep tegen hun reële waarde op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De overeenkomstige verplichtingen ten opzichte van de lessor worden opgenomen in de balans als een financiële leaseverplichting. De leasebetalingen dienen deels als financieringskosten te worden opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande verplichting. De financieringskosten dienen zodanig aan elke periode tijdens de leaseperiode te worden toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rente over het resterende saldo van de verplichting. Financieringskosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening, tenzij ze rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een in aanmerking komend actief. In dit geval worden ze geactiveerd in overeenstemming met de algemene waarderingsregels van de Groep m.b.t. financieringskosten (zie onder).

Leasebetalingen op grond van een operationele lease moeten op tijdsevenredige basis als last worden opgenomen gedurende de leaseperiode. Ontvangen en te ontvangen voordelen als stimulans om een operationele lease aan te gaan worden tevens op een tijdsevenredige basis over de leaseperiode gespreid.

5.2.5. Vreemde valuta

De individuele jaarrekening van elke entiteit die behoort tot de Groep wordt gepresenteerd in de valuta van de primaire economische omgeving waarin de entiteit actief is (haar functionele munt). Voor consolidatiedoeleinden zal het resultaat en de financiële positie van elke entiteit uitgedrukt worden in Euro. De Euro is de functionele valuta van de Groep, en is tevens de presentatievaluta voor de geconsolideerde jaarrekening. Bij het opstellen van de jaarrekening van de individuele entiteiten worden de verrichtingen luidende in een valuta die niet de functionele valuta van de entiteit is (vreemde valuta) opgenomen door op het bedrag in vreemde valuta de contante wisselkoers toe te passen die op de datum van de transactie geldt tussen de functionele valuta en de vreemde valuta. Op iedere balansdatum worden monetaire posten die in een vreemde valuta luiden omgerekend op basis van de slotkoers. Niet-monetaire posten die op basis van de historische kostprijs worden gewaardeerd blijven gewaardeerd tegen de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Valutakoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van monetaire posten of uit de omrekening van de monetaire posten tegen een koers die verschilt van de koers waartegen ze in de verslagperiode of in voorgaande jaarrekeningen bij eerste opname zijn omgerekend, worden in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarin ze zich voordoen (in andere bedrijfsopbrengsten of andere operationele kosten). Voor presentatiedoeleinden van de geconsolideerde jaarrekening worden vorderingen en verplichtingen van buitenlandse Groepsactiviteiten (inclusief vergelijkende cijfers) uitgedrukt in EUR, gebruik makend van de slotkoers op balansdatum. Baten en lasten (inclusief vergelijkende cijfers) worden omgerekend tegen de gemiddelde koers over de periode, tenzij de wisselkoers aanzienlijke schommelingen heeft gekend gedurende die periode, in dat geval wordt de wisselkoers op de transactiedata gebruikt. Valutakoersverschillen worden als een afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen en getransfereerd naar de valutakoersreserves. Deze uitgestelde valutakoersverschillen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarin de buitenlandse activiteit wordt afgestoten.

5.2.6. Financiële instrumenten

Sinds 2006, neemt Campine posities op de LME loodtermijnmarkt waar het lood op termijn verkoopt door middel van termijncontracten. Het doel van deze handeling is het beperken van de schommelingen van Campine's resultaat door de wijzigende loodprijzen. Ondanks de indekking van een specifiek risico op een economische manier, voldoen deze afgeleide financiële instrumenten niet aan de strikte criteria voor de toepassing van de indekkingregels volgens IAS 39.

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijs-verkoopcontracten met specifieke klanten. Hiertoe worden termijn aankoopcontracten (met zelfde vervaldatum en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS 39 (financiële instrumenten).

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijs-aankoopcontracten met specifieke leveranciers. Hiertoe worden termijn verkoopcontracten (met zelfde vervaldatum en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS 39 (financiële instrumenten).

Sinds 2016 is de onderneming ook gestart met bovenvermelde indekkingpraktijken voor tin.

Deze instrumenten zijn terug te vinden in de balans tegen reële waarde, terwijl variaties in de reële waarde van zulke instrumenten onmiddellijk terug te vinden zijn in de winst- en verliesrekening.

De classificatie van de reële waarde ("fair value") van de hedge instrumenten is niveau 1 (onaangepaste genoteerde prijzen in een actieve markt voor identieke activa of passiva) in de "fair value hierarchy" van IFRS 13.

Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die aangemerkt werden voor reële-waardeafdekking, worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening opgenomen, samen met eventuele wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte actief of de afgedekte verplichting die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico. Deze wijzigingen worden opgenomen op de lijn van de winst- en verliesrekening waarop de afgedekte positie betrekking heeft.

Hedge accounting wordt beëindigd indien de Groep de aanwijzing van de afdekkingsrelatie intrekt, het afdekkingsinstrument afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, of indien de afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting. De reële-waardeaanpassingen aan de boekwaarde van de afgedekte positie voortvloeiend uit het afgedekte risico wordt afgeschreven via de winst- en verliesrekening vanaf die datum.

5.2.7. Financieringskosten

De financieringskosten worden opgenomen als last in de periode waarin ze zijn gemaakt, tenzij ze rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een in aanmerking komend actief. In dit geval worden ze geactiveerd.

5.2.8. Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen als baten in de winst- en verliesrekening (in andere bedrijfsopbrengsten) over de perioden waarin de gerelateerde kosten worden gemaakt. Overheids-subsidies m.b.t. latere perioden worden als uitgestelde baat gepresenteerd in de jaarrekening.

5.2.9. Pensioenverplichtingen en uitdiensttredingskosten

De huidige waarde van de toegezegde pensioenregelingen ('defined benefit plans') alsook de toegezegde bijdrage regelingen ('defined contribution plans') en de gerelateerde huidige en vroegere servicekosten worden berekend volgens de "projected unit credit-methode", waarbij er aan het eind van elke verslagperiode actuariële berekeningen gemaakt worden. Herwaarderingen, inclusief actuariële winsten en verliezen, het effect van eventuele wijzigingen in het actiefplafond en het rendement op fondsbeleggingen (exclusief interest) worden onmiddellijk in de balans verwerkt tegenover een kost of bate in de andere elementen van het totaalresultaat ('other comprehensive income') in de periode waarin deze voorkomen. Herwaarderingen die erkend worden in de andere elementen van het totaalresultaat worden onmiddellijk opgenomen in het eigen vermogen en niet geherklasseerd naar winst en verlies.

Bij planwijzigingen wordt de kost van verstreken diensttijd ('past service cost') onmiddellijk opgenomen in het resultaat. De netto interest wordt berekend door een verdisconteringsvoet toe te passen op de nettoverplichting of op het nettoactief van de pensioenregeling aan het begin van de periode. Lasten van toegezegde pensioenregelingen worden als volgt onderverdeeld:

- Aan de diensttijd toegerekende pensioenkosten ("service costs"), zowel de huidige kosten als kosten uit het verleden en de winsten en verliezen uit inperkingen ("curtailments") en afwikkelingen ("settlements") van het plan
- Netto interest kost of opbrengst
- Herwaarderingen

De eerste 2 componenten van kosten van pensioenregelingen worden opgenomen in de winst-en verliesrekening op de lijn personeelskosten. Winsten en verliezen uit inperkingen ('curtailments') worden verwerkt als kosten van verstreken diensttijd ('past service cost'). Het derde component wordt direct in het eigen vermogen erkend.

De pensioenverplichting die opgenomen is in de geconsolideerde balans, is het actuele tekort of overschot in het pensioenregelingsplan. In geval van een overschot, wordt het actief beperkt tot de contante waarde van de economische voordelen die beschikbaar zijn in de vorm van terugbetalingen uit de regeling of verminderingen in toekomstige bijdragen aan de regeling.

Een voorziening voor ontslagvergoedingen wordt erkend wanneer de entiteit de aangeboden ontslagvergoedingen niet kan terugtrekken of op het ogenblik dat de gerelateerde herstructureringskost geboekt wordt (het vroegste van beide situaties).

5.2.10. Belastingen

Belastinglasten omvatten over de verslagperiode verschuldigde belastinglasten en uitgestelde belastinglasten. De over de verslagperiode verschuldigde belastinglasten zijn gebaseerd op de belastbare winst van het boekjaar. Belastbare winst verschilt van de winst zoals gepresenteerd in de winst- en verliesrekening omdat voor fiscale doeleinden bepaalde baten of lasten in een andere verslagperiode in beschouwing worden genomen, of omdat bepaalde lasten of baten voor belastingdoeleinden nooit in beschouwing worden genomen. De verplichting van de Groep met betrekking tot over de verslagperiode verschuldigde belastinglasten is gewaardeerd op basis van belastingstarieven waarvan het wetgevingsproces (materieel) is afgesloten op de balansdatum. Uitgestelde belastingen worden opgenomen voor verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in de jaarrekening en de overeenstemmende fiscale boekwaarde die worden gebruikt bij de berekening van belastbare winst, en worden verwerkt volgens de "balance sheet liability method". Uitgestelde belastingverplichtingen, doorgaans opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen en uitgestelde belastingvorderingen, worden opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn tegenover dewelke verrekenbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt.

Uitgestelde belastingen worden gewaardeerd tegen belastingstarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld. Uitgestelde belastingen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening, behalve wanneer zij betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt, in welk geval de uitgestelde belastingen eveneens worden opgenomen in het eigen vermogen.

Uitgestelde belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd als zij verband houden met winstbelastingen die door dezelfde belastingautoriteit worden geheven en de Groep de intentie heeft om haar actuele belastingvorderingen en -verplichtingen netto te verrekenen.

5.2.11. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden opgenomen aan kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen.

Vaste activa in aanbouw voor productie, huur of administratieve doeleinden worden opgenomen aan kostprijs, verminderd met eventuele waardeverminderingverliezen. De kostprijs omvat professionele honoraria en, voor in aanmerking komende activa, geactiveerde financieringskosten in overeenstemming met de waarderingsregels van de Groep. Het afschrijven van deze activa start vanaf het moment dat ze beschikbaar zijn voor gebruik.

Afschrijvingen worden geboekt om de kostprijs of waarde van vaste activa, behalve terreinen en vaste activa in aanbouw, te alloceren over de verwachte gebruiksduur, gebruik makend van de lineaire methode. Activa aangehouden onder financiële leasing worden afgeschreven over hun verwachte gebruiksduur op dezelfde basis als soortgelijke activa in eigendom of, indien korter, over de leaseperiode.

De winst of het verlies als gevolg van de buitengebruikstelling of vervreemding van een actief wordt bepaald als zijnde het verschil tussen de netto-opbrengst bij vervreemding en de boekwaarde van het actief. Dit verschil wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

5.2.12. Intern gegenereerde immateriële activa – onderzoek en ontwikkeling

Uitgaven voor onderzoek worden als last opgenomen in de winst- en verliesrekening op het moment waarop ze worden gedaan. Intern gegenereerde immateriële activa die voortvloeien uit de ontwikkeling van de Groep worden opgenomen als, en slechts als volgende voorwaarden vervuld zijn:

- het gegenereerde actief is identificeerbaar;
- het waarschijnlijk is dat de verwachte toekomstige economische voordelen die kunnen worden toegerekend aan het actief naar de entiteit zullen vloeien en;
- de kostprijs van de ontwikkelingskosten betrouwbaar kan worden bepaald.

Intern gegenereerde immateriële activa worden lineair afgeschreven volgens hun verwachte gebruiksduur. Indien niet aan de opnamecriteria is voldaan voor de opname van een intern gegenereerd actief, worden ontwikkelingskosten ten laste genomen in de winst- en verliesrekening over de periode wanneer ze worden gemaakt.

5.2.13. Patenten, licenties en aangekochte software

Patenten, licenties en aangekochte software worden initieel opgenomen tegen kostprijs en worden lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur.

5.2.14. Waardevermindering van materiële en immateriële vaste activa exclusief goodwill

Op elke balansdatum analyseert de Groep de boekwaarden van de materiële vaste activa en de immateriële activa om te beoordelen of er een indicatie is die wijst op een mogelijke uitzonderlijke waardevermindering van deze activa. Indien een dergelijke indicatie bestaat, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat om de omvang van de bijzondere waardevermindering (indien nodig) te bepalen. Indien het niet mogelijk is om de realiseerbare waarde van het individuele actief te schatten, zal de Groep de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid bepalen waartoe het actief behoort.

De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de reële waarde minus de verkoopkosten en zijn bedrijfswaarde. Om de bedrijfswaarde te bepalen, wordt de contante waarde van de kasstromen berekend op basis van een disconteringsvoet die de huidige marktbeoordelingen weerspiegelt van de tijdwaarde van geld en de aan het actief verbonden risico's. Indien de realiseerbare waarde van een actief (of de kasstroomgenererende eenheid) onder de boekwaarde ligt, wordt de boekwaarde van het actief (kasstroomgenererende eenheid) verlaagd tot zijn realiseerbare waarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen, tenzij het betreffende actief tegen de geherwaardeerde waarde wordt opgenomen. In dit geval zal het bijzonder waardeverminderingverlies worden behandeld als een herwaarderingsafname.

Indien een bijzondere waardevermindering moet worden teruggeboekt, zal de boekwaarde van het actief (kasstroomgenererende eenheid) worden verhoogd tot zijn realiseerbare waarde, maar de verhoogde boekwaarde van het actief mag niet hoger liggen dan de boekwaarde die zou zijn bepaald (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (kasstroomgenererende eenheid) was opgenomen. Een terugboeking van een bijzonder waardeverminderingverlies van een actief, met uitsluiting van goodwill, dient onmiddellijk in de winst- en verliesrekening te worden opgenomen, tenzij het actief tegen geherwaardeerde waarde wordt opgenomen. In dit laatste geval wordt de terugboeking van het bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen als een herwaarderingsstoenname.

5.2.15. Voorraad

De kostprijs van de grondstoffen omvat naast de aankoopprijs (die bepaald wordt volgens een formule van First In First Out ("FIFO")) ook de directe aankoopkosten, zoals invoerrechten, transport- en afhandelingskosten. De kostprijs van goederen in bewerking en gereed product omvatten alle directe en indirecte kosten die nodig zijn om de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat te brengen op balansdatum. De directe kosten omvatten onder meer de kostprijs van de gebruikte grondstoffen en de directe arbeidskosten. De indirecte kosten omvatten een systematische toerekening van vaste en variabele indirecte productiekosten die voortvloeien uit de omzetting van grondstoffen in gereed product. De toerekening van vaste indirecte productiekosten is gebaseerd op de normale capaciteit van de productiefaciliteiten.

Voor het bepalen van de kostprijs wordt de techniek van de standaardkostprijsmethode gebruikt. De standaardkostprijs houdt rekening met een normaal gebruik van grond- en hulpstoffen, arbeid, efficiëntie en capaciteit. De standaardkostprijs wordt regelmatig beoordeeld en, indien nodig, herzien rekening houdend met de huidige omstandigheden. De standaardkostprijs van de grond-

en hulpstoffen, alsook de waardering ervan in de goederen in bewerking en de afgewerkte producten, wordt maandelijks herzien a.d.h.v. de nieuw bepaalde FIFO waarde van deze grond- en hulpstoffen.

De voorraad wordt gewaardeerd aan kostprijs, bepaald zoals hierboven omschreven, of aan opbrengstwaarde, indien deze lager is. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in normale omstandigheden minus de geschatte conversiekost en de geschatte kosten om de verkoop te realiseren (marketing, verkoop en distributie). De geschatte verkoopprijs wordt bepaald aan de hand van de LME (London Metal Exchange) koers voor lood en de MB (Metal Bulletin) quotering voor antimoon.

Waardeverminderingen worden opgenomen voor oude en traag roterende voorraad.

5.2.16. Handelsdebiteuren

Handelsdebiteuren worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Bijzondere waardeverminderingen voor oninbare bedragen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer er objectieve aanwijzingen zijn dat de waarde ervan is verminderd. Het verliesbedrag wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële actief. Op basis van een regelmatige ouderdomsanalyse van de vorderingen, wordt op individuele basis bepaald of een voorziening voor dubieuze debiteuren al dan niet noodzakelijk is.

Factoring

De Groep heeft een factoringsovereenkomst lopen met een kredietinstelling, waarbij de kredietinstelling voorschotten op handelsvorderingen uitbetaalt aan de Groep. Aangezien het kredietrisico voor deze vorderingen bij de Groep blijft, zijn niet alle risico's en voordelen van de getransfereerde vorderingen overgedragen. Bijgevolg blijven de handelsvorderingen op de balans van de Groep staan en worden de ontvangen voorschotten opgenomen onder de korte termijn ontvangen voorschotten en leningen.

5.2.17. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen omvatten contant geld en direct opvraagbare deposito's. Geldmiddelen en kasequivalenten worden opgenomen tegen hun reële waarde.

5.2.18. Bankleningen

Interest dragende bankleningen en voorschotten in rekening-courant worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Elk verschil tussen het ontvangen bedrag (netto van transactiekosten) en de uitstroom van middelen om de verplichting te vereffenen of af te lossen wordt opgenomen over de looptijd van de lening in overeenstemming met de grondslagen voor financiële verslaggeving over financieringskosten van de Groep (zie boven).

5.2.19. Handelsschulden

Handelscrediteuren worden initieel opgenomen tegen hun reële waarde.

5.2.20. Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen indien de Groep een bestaande verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, en waarvan de afwikkeling naar verwachting zal resulteren in een uitstroom uit de entiteit van middelen die economische voordelen in zich bergen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt het bedrag verdisconteerd.

5.3.Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen

Voor het opstellen van de financiële staten moeten bepaalde inschattingen en veronderstellingen worden gebruikt om activa en passiva te waarderen en de positieve en negatieve gevolgen van onvoorzien omstandigheden en gebeurtenissen op de balansdatum in te schatten, alsook om zich een oordeel te vormen van de opbrengsten en lasten van het boekjaar.

De belangrijkste inschattingen die de Groep heeft uitgevoerd om de financiële staten op te stellen, hebben in hoofdzaak betrekking op:

- Waardering realiseerbare waarde van voorraden (zie toelichting 5.12.).
De voorraad wordt gewaardeerd aan kostprijs of aan opbrengstwaarde, indien deze lager is.
- Waardering van saneringsvoorzieningen (zie toelichting 5.21.).
De Groep heeft een voorziening voor bodemsanering aangelegd.
- Voorziening voor dubieuze debiteuren (zie toelichting 5.13.1).

Op basis van een regelmatige ouderdomsanalyse van de vorderingen, wordt op individuele basis bepaald of een voorziening voor dubieuze debiteuren al dan niet noodzakelijk is.

- Pensioen en andere gelijkgestelde verplichtingen (zie toelichting 5.28.). De verplichting voortvloeiend uit de toegezegde pensioenregelingen die de Groep heeft afgesloten, worden ingeschat aan de hand van assumpties en actuariële veronderstellingen. De disconteringsvoet en de geschatte loonsverwachting zijn actuariële veronderstellingen die een materieel effect kunnen hebben op de verplichting.
- Uitgestelde belastingsvorderingen (zie toelichting 5.7.). Uitgestelde belastingsvorderingen m.b.t. ongebruikte fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden worden slechts erkend in zoverre het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de ongebruikte overgedragen fiscale verliezen en fiscale verrekenbare tegoeden kunnen worden verrekend. Een belangrijke onzekerheidsfactor in het bepalen van het toekomstige fiscale resultaat betreft de volatiliteit en de onvoorspelbaarheid van de grondstofprijzen.
- Andere zoals geschillen en rechtszaken. De Groep is, en kan dat in de toekomst zijn, verwickeld in gerechtelijke procedures. Tot op vandaag is Campine als eiseres of verweerster betrokken bij een aantal gerechtelijke procedures die globaal (volgens de informatie waarover de Groep beschikt op datum van het huidig verslag) geen belangrijke weerslag kunnen hebben op Campine. De waarschijnlijkheid van eruit resulterende activa of passiva is namelijk bijzonder klein en/of het gaat om relatief onaanzienlijke bedragen.

Gelet op de onzekerheden waarmee elk waarderingsproces gepaard gaat, stelt de Groep zijn inschattingen waar nodig bij op basis van periodiek bijgewerkte informatie. Het is mogelijk dat de toekomstige resultaten van de betrokken verrichtingen afwijken van die inschattingen. Naast inschattingen heeft de directie van de Groep ook haar beoordelingsvermogen gebruikt om de meest aangewezen boekhoudkundige verwerking van bepaalde activiteiten en transacties vast te leggen wanneer de geldende IFRS-normen in interpretaties geen afdoende uitsluitel geven.

5.4. Operationele segmenten

5.4.1. Bedrijfssegmenten

De Groep is, voor managementdoeleinden, georganiseerd in drie operationele divisies: Antimoon, Plastics en Lood. Deze divisies vormen de basis volgens dewelke de Groep informatie over operationele segmenten rapporteert. Voornaamste activiteiten zijn als volgt:

- Antimoontrioxide (Sb₂O₃) wordt gebruikt als vlamvertrager in de textiel-, kunststoffen-, kabel- en kleurstoffenindustrie en ook als hoogrendementskatalysator in de PET-productie;
- Onze plasticsactiviteiten stellen ons in staat om prégedispergeerde en gebruiksklare masterbatches aan te bieden voor processoren en compounders die een stofvrije dosering mogelijk maken en het productierendement verhogen;
- Onze loodrecyclageactiviteiten zijn gebaseerd op het omzetten van lood van oude loodbatterijen en loodafvallen in lood en loodlegeringen die worden verkocht aan producenten van batterijen en loodplaten (o.a. voor bescherming tegen röntgenstralen).

Actuele informatie over de verschillende divisies vindt u terug in het verslag van de Raad van Bestuur (blz. 5 t/m 10).

Geografische informatie van de Groep vindt u op de volgende blz.

'000 EUR	Antimoon Jaareinde 31/12/2016	Plastics Jaareinde 31/12/2016	Lood Jaareinde 31/12/2016	Eliminatie / niet toegewezen Jaareinde 31/12/2016	Totaal Jaareinde 31/12/2016
2016					
OPBRENGSTEN					
Externe verkopen inclusief verkopen aan entiteiten binnen de groep	51.840	23.303	108.198	-	183.341
Verkopen aan entiteiten binnen de groep	-	-	-	- 12.486	- 12.486
Totale opbrengsten	51.840	23.303	108.198	- 12.486	170.855
<i>Intersegment verkopen gebeuren tegen geldende marktprijzen</i>					
RESULTAAT					
Segment operationeel resultaat	3.648	951	9.060		13.659
Niet-toegewezen kosten					- 12.028
- <i>Andere kosten</i>					- 3.870
- <i>Boete Europese Commissie</i>					- 8.158
Operationeel resultaat					1.631
Beleggingsinkomsten					-
Indekkingsresultaten			- 2.708		- 2.708
Andere baten en lasten					-
Financiële kosten					- 544
Resultaat voor belastingen					- 1.621
Belastingen					- 2.189
Resultaat van het boekjaar					- 3.810
'000 EUR	Antimoon 31/12/2016	Plastics 31/12/2016	Lood 31/12/2016	Niet toegewezen 31/12/2016	Totaal 31/12/2016
2016					
ANDERE INFORMATIE					
Investerings in activa	895	160	1.095	366	2.516
Vervreemdingen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	- 888	- 189	- 1.247	- 447	- 2.771
BALANS					
Activa					
Materiële / Immateriële activa	2.481	376	2.747	1.500	7.104
Uitgestelde belastingsactiva				198	198
Geblokkeerde gelden / rekening	-	-	275	-	275
Voorraad	8.912	3.245	17.192	956	30.305
Handels- en andere vorderingen	7.067	3.419	17.606	555	28.647
Derivaten	-	-	710	-	710
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	-	-	244	244
Totaal activa	18.460	7.040	38.530	3.453	67.483
Lange termijnverplichtingen					
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdienststreding	-	-	-	1.348	1.348
Uitgestelde belastingsverplichtingen	-	-	-	169	169
Bankleningen	-	-	-	-	-
Financiële leaseverplichtingen	-	-	-	-	-
Vorzieningen	-	-	570	-	570
Korte termijnverplichtingen					
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdienststreding	-	-	-	89	89
Handels- en andere verplichtingen	1.170	1.518	10.776	3.406	16.870
<i>Boete Europese Commissie</i>	-	-	-	8.158	8.158
Derivaten	-	-	153	-	153
Winstbelastingen	-	-	-	1.514	1.514
Financiële leaseverplichtingen	-	-	-	-	-
Voorschotten op rekening-courant, leningen en factoring	-	-	-	19.425	19.425
Vorzieningen	-	-	-	-	-
Totaal verplichtingen	1.170	1.518	11.499	34.109	48.296

'000 EUR	Antimoon Jaareinde 31/12/2015	Plastics Jaareinde 31/12/2015	Lood Jaareinde 31/12/2015	Eliminatie / niet toegewezen Jaareinde 31/12/2015	Totaal Jaareinde 31/12/2015
2015					
OPBRENGSTEN					
Externe verkopen inclusief verkopen aan entiteiten binnen de groep	53.291	24.133	92.202	-	169.626
Verkopen aan entiteiten binnen de groep	-	-	-	5.572	5.572
Totale opbrengsten	53.291	24.133	92.202	5.572	164.054
<i>Intersegment verkopen gebeuren tegen geldende marktprijzen</i>					
RESULTAAT					
Segment operationeel resultaat	1.200	917	3.958		6.075
Niet-toegewezen kosten					- 3.597
Operationeel resultaat					2.478
Beleggingsinkomsten					-
Indekkingsresultaten			- 714		- 714
Andere baten en lasten					-
Financiële kosten					- 501
Resultaat voor belastingen					1.263
Belastingen					- 308
Resultaat van het boekjaar					955
'000 EUR	Antimoon 31/12/2015	Plastics 31/12/2015	Lood 31/12/2015	Niet toegewezen 31/12/2015	Totaal 31/12/2015
2015					
ANDERE INFORMATIE					
Investerings in activa	1.253	91	1.074	220	2.638
Vervreemdingen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	760	218	1.364	579	2.921
BALANS					
Activa					
Materiële / Immateriële activa	2.474	405	2.899	1.581	7.359
Uitgestelde belastingactiva				526	526
Geblokkeerde gelden / rekening	-	-	275	-	275
Voorraad	5.947	2.891	10.689	848	20.375
Handels- en andere vorderingen	6.483	2.885	16.046	220	25.634
Derivaten	-	-	-	-	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	-	-	80	80
Totaal activa	14.904	6.181	29.909	3.255	54.249
Lange termijnverplichtingen					
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdiensttreding	-	-	-	892	892
Uitgestelde belastingverplichtingen	-	-	-	-	-
Bankleningen	-	-	-	-	-
Financiële leaseverplichtingen	-	-	-	-	-
Voorzieningen	-	-	1.125	-	1.125
Korte termijnverplichtingen					
Verplichtingen i.v.m. vergoedingen na uitdiensttreding	-	-	-	97	97
Handels- en andere verplichtingen	1.855	1.517	10.492	2.235	16.099
Derivaten	-	-	479	-	479
Winstbelastingen	-	-	-	-	-
Financiële leaseverplichtingen	-	-	-	-	-
Voorschotten op rekening-courant en leningen	-	-	-	12.077	12.077
Voorzieningen	-	-	-	-	-
Totaal verplichtingen	1.855	1.517	12.096	15.301	30.769

5.4.2. Geografische informatie

De productieactiviteiten van de Groep zijn gelokaliseerd in België.

De volgende tabel verschaft een analyse van de verkopen van de Groep per geografische markt.

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	%	Jaareinde 31/12/2015	%
België	3.938	2%	4.151	3%
Duitsland	59.389	35%	54.069	33%
Zwitserland	24.651	14%	20.395	12%
Italië	21.319	12%	20.337	12%
Roemenië	13.294	8%	11.157	7%
Frankrijk	8.260	5%	6.850	4%
Nederland	7.160	4%	6.545	4%
Engeland	2.189	1%	3.991	2%
Rest Europa	9.027	5%	12.657	8%
Noord-Amerika	14.557	9%	17.822	11%
Azië	2.964	2%	2.137	1%
Andere	4.107	2%	3.943	2%
	170.855	100%	164.054	100%

Er is één klant binnen de looddivisie die 18,67 % van de groepsomzet vertegenwoordigt.

5.5. Andere operationele kosten en opbrengsten

Andere operationele kosten:

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Bureelkosten & IT	593	491
Erelonen	1.323	1.905
Verzekeringen	446	515
Uitzendkrachten	689	658
Personeel gerelateerde kosten	333	122
Afvoerkosten van afval	1.968	1.483
Reiskosten	228	231
Transportkosten	2.452	2.253
Andere aan- en verkoopkosten	540	1.025
Kosten m.b.t. operationele indekking	70	-
Operationele koersverschillen	226	-
Waardevermindering handelsvorderingen	-	257
Diverse huur	157	160
Bijdrage lidgelden	312	227
Andere belastingen (niet resultaatgebonden)	193	172
Financiële kosten (andere dan rente)	265	206
Boete Europese Commissie	8.158	-
Andere	450	269
	18.403	9.974

De procedure opgestart door de Europese Commissie in 2012 betreffende vermoedelijke kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector werd begin 2017 afgerond waarbij op 8 februari 2017 Campine schuldig werd verklaard en een boete van € 8.158.315 opgelegd werd aan Campine. Deze boete werd verwerkt in de 31 december 2016 jaarrekening als overige operationele kost.

Andere operationele opbrengsten:

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Operationele hedge resultaten	-	51
Financiële opbrengsten (andere dan rente)	-	322
Recuperatie afvalmaterialen	1.861	635
Schadegevallen	31	17
Andere	96	41
	1.988	1.066

5.6. Financieringskosten

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Rente op voorschotten in rekening-courant, leningen en factoring	544	501
Totaal kosten in verband met lenen van middelen	544	501

5.7. Winstbelastingenlasten

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen	1.590	-
Uitgestelde belastingen	599	308
Belastingenlasten van de verslagperiode	2.189	308

Binnenlandse winstbelastingen zijn berekend tegen een belastingtarief van 33,99% (2015: 33,99%) op het verwachte fiscale resultaat van de verslagperiode.

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Resultaat voor belastingen	- 1.621	1.263
Boete EC (niet aftrekbaar voor het bepalen van het fiscale resultaat)	8.158	-
	6.537	1.263
Belasting aan het binnenlandse belastingtarief van 33,99% (2015: 33,99%)	2.222	429
Fiscale gevolgen van lasten die niet aftrekbaar zijn voor het bepalen van het fiscale resultaat	93	95
Fiscale gevolgen van Notionele Interestaftrek	- 83	- 118
Belastingsherziening vorige jaren	76	-
Fiscale gevolgen van niet erkende fiscale verliezen en tijdelijke verschillen	- 136	- 98
Vermeerdering n.a.v. te weinig voorafbetaling	17	-
Gevolgen van verschillende belastingstarieven van dochterondernemingen werkzaam in andere rechtsgebieden	-	-
Belastingenlasten en belastingtarief van de huidige verslagperiode	2.189	308

Per 31/12/2016 bedragen de uitgestelde belastingvorderingen 198 KEUR (526 KEUR per 31/12/2015) en de uitgestelde belastingsschulden 169 KEUR (0 KEUR per 31/12/2015).

De uitgestelde belastingvorderingen m.b.t. de overgedragen fiscale verliezen bedragen 0 KEUR (470 KEUR per 31/12/2015).

5.8. Dividenden en tantièmes

De Raad van Bestuur stelt voor om geen dividend uit te betalen over het jaar 2016. Over het jaar 2015 werd een dividend van EUR 0,225 mio (EUR 0,15 bruto per aandeel) uitbetaald.

De Raad van Bestuur stelt voor om aan de niet-uitvoerende bestuurders (F.-W. Hempel, A. Hempel, H.-R. Orgs, DELOX BVBA, Christulf BVBA en ZENDICS BVBA) geen tantième uit te keren voor het boekjaar afgesloten per 31 december 2016. Over het boekjaar afgesloten per 31/12/2015 werden in 2016 tantièmes uitgekeerd t.b.v. EUR 60.000.

5.8.1. Resultaat per aandeel

Aangezien er geen potentiële aandelen werden uitgegeven die tot verwatering kunnen leiden en er geen bedrijfsactiviteiten werden stopgezet, is het verwaterd resultaat per aandeel gelijk aan het resultaat per aandeel.

De berekening van het basis- en verwaterd resultaat per aandeel toerekenbaar aan houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij is gebaseerd op de volgende gegevens:

'000 EUR	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
RESULTAAT		
Resultaat voor de berekening van het basis- en verwaterd resultaat per aandeel (resultaat van het boekjaar toerekenbaar aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij)	- 3.810	955
AANTAL AANDELEN		
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen voor de berekening van het basis- en verwaterd resultaat per aandeel	1.500.000	1.500.000

5.9. Materiële vaste activa

'000 EUR	Terreinen en gebouwen	Vaste activa in aanbouw	Inrichting en uitrusting	Totaal
KOSTPRIJS OF WAARDERING				
Per 31 december 2014	13.158	-	52.544	65.702
Investerings	19	828	1.491	2.338
Overdracht	-	-	-	-
Vervreemdingen	-	-	-	-
Per 31 december 2015	13.177	828	54.035	68.040
Investerings	196	271	2.049	2.516
Overdracht	-	828	828	-
Vervreemdingen	-	-	-	-
Per 31 december 2016	13.373	271	56.912	70.556
GEACCUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN				
Per 31 december 2014	11.422	-	47.171	58.593
Afschrijvingslasten van het boekjaar	412	-	2.347	2.759
Eliminatie als gevolg van vervreemding	-	-	-	-
Per 31 december 2015	11.834	-	49.518	61.352
Afschrijvingslasten van het boekjaar	391	-	2.181	2.572
Eliminatie als gevolg van vervreemding	-	-	-	-
Per 31 december 2016	12.225	-	51.699	63.924
BOEKWAARDE				
Per 31 december 2016	1.148	271	5.213	6.632
Per 31 december 2015	1.343	828	4.517	6.688

Onze afschrijvingen lopen steeds tot restwaarde 0. De volgende afschrijvingspercentages worden gebruikt voor materiële vaste activa:

Industriële, administratieve, commerciële gebouwen	5%
Meubels	20%
Rollend materieel	25%
Installaties, machines en uitrusting	min. 10% - max. 33% volgens levensduur

Er zijn geen activa gehouden op grond van financiële leaseovereenkomsten. De Groep heeft geen terreinen en gebouwen verpand als zekerheid voor de financiering die de bank ter beschikking stelt aan de Groep.

5.10. Immateriële vaste activa

'000 EUR	Patenten, licenties en aangekochte software
KOSTPRIJS	
Per 31 december 2014	1.422
Toevoegingen	300
Per 31 december 2015	1.722
Toevoegingen	-
Per 31 december 2016	1.722
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN	
Per 31 december 2014	889
Lasten voor het boekjaar	162
Per 31 december 2015	1.051
Lasten voor het boekjaar	199
Per 31 december 2016	1.250
BOEKWAARDE	
Per 31 december 2016	472
Per 31 december 2015	671

De hierboven vermelde immateriële vaste activa hebben een bepaalde gebruiksduur. Immateriële vaste activa worden afgeschreven, afhankelijk van categorie, over 3 tot 8 jaar.

5.11. Dochterondernemingen

Details van de dochterondernemingen van de Groep per 31 december 2016 zijn als volgt:

Naam van de dochteronderneming	Land van oprichting of statutaire zetel	Omvang van het kapitaalbelang	Omvang van de gehouden stemrechten	Hoofdactiviteit
Campine Recycling nv BTWnr: 0474.955.451	België	99,99%	100%	Loodrecyclage

Er zijn geen beperkingen op toegang tot en gebruik van de activa van de dochterondernemingen en om over te gaan tot afwikkeling van verplichtingen van de Groep.

5.12. Voorraden

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Grondstoffen	12.296	8.627
Goederen in bewerking	5.002	2.543
Gereed product	13.007	9.205
	30.305	20.375

De voorraad per jaareinde bevat waardeverminderingen ten belope van 458 KEUR (2015: 449 KEUR) teneinde de voorraad te waarderen aan opbrengstwaarde indien die lager is dan de kostprijs. De voorraadwaarde is gerelateerd aan de conversiekost van de producten die gebonden is aan de LME (London Metal Exchange) koers voor lood en de MB (Metal Bulletin) quotering voor antimoon.

5.13. Financiële activa

5.13.1. Handels- en andere vorderingen

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Vorderingen als gevolg van de verkoop van goederen	27.375	24.455
Andere vorderingen	1.272	1.179
	28.647	25.634

Een bijzondere waardevermindering werd opgenomen voor het verwachte oninbare gedeelte van de handelsvorderingen voor een bedrag van 923 KEUR (2015: 923 KEUR). Deze bijzondere waardevermindering werd bepaald op individuele basis. Balansen worden afgeschreven als er voldoende zekerheid is dat de vordering niet meer geïnd kan worden. De Raad van Bestuur bevestigt dat de boekwaarde van de handels- en andere vorderingen hun reële waarde benadert omdat deze op korte termijn lopen.

Van de totale handelsvorderingen t.b.v. 27.375 KEUR is 20.153 KEUR voorwerp van factoring bij een kredietinstelling. Op basis van deze vorderingen stort de kredietinstelling voorschotten op rekening van Campine (13.934 KEUR per 31/12/2016, zie toelichting 16. Bankschulden) en int vervolgens zelf deze vorderingen. Het kredietrisico blijft bij Campine welke vervolgens onderdeel uitmaken van een kredietverzekering.

Er zijn geen significante vervallen items, ouder dan 30 dagen, waarvoor geen waardevermindering werd geboekt en/of die niet volledig afgedekt zijn via een kredietverzekering.

5.13.2. Bankdeposito's en kasmiddelen

Bankdeposito's en kasmiddelen omvatten geldmiddelen aangehouden door de Groep en bankdeposito's met een looptijd van maximaal drie maanden vanaf de verwervingsdatum. De boekwaarde van deze activa benadert hun reële waarde omdat deze op korte termijn lopen.

5.13.3. Kredietrisico

De voornaamste financiële activa van de Groep zijn korte termijn bankdeposito's en geldmiddelen, handels- en andere vorderingen.

Het kredietrisico van liquide middelen is beperkt vermits de tegenpartijen banken zijn met een hoge kredietwaardigheid toegekend door internationale ratinginstituten.

Het kredietrisico van de Groep is voornamelijk toe te rekenen aan haar handelsvorderingen. De bedragen gepresenteerd in de balans zijn na eventuele bijzondere waardeverminderingen voor dubieuze debiteuren. Een dergelijke bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien er een geïdentificeerde tot verlies leidende gebeurtenis op basis van ervaring uit het verleden leidt tot een vermindering in de geschatte toekomstige kasstromen uit de vorderingen.

De concentratie van kredietrisico's m.b.t. handelsvorderingen is beperkt als gevolg van de klantenstructuur van de Groep die een uitgebreid aantal niet-verbonden klanten omvat. Hierdoor is de Raad van Bestuur overtuigd dat er geen bijkomende provisie voor kredietrisico nodig is bovenop de bijzondere waardeverminderingen voor dubieuze debiteuren.

Opvolging van de bijzondere waardeverminderingen voor dubieuze debiteuren:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Beginsaldo dubieuze debiteuren	923	666
Toevoegingen	-	257
Terugnages	-	-
Eindsaldo dubieuze debiteuren	923	923

Het Groepssaldo van de handelsdebiteuren omvat debiteuren met een boekwaarde van 1.780 KEUR (2015: 1.054 KEUR) die vervallen zijn op de rapportagedatum maar voor dewelke de Groep geen provisie heeft aangelegd aangezien er geen noemenswaardige wijziging in kredietwaardigheid heeft plaatsgevonden en de bedragen nog steeds als inbaar worden aanzien. De Groep heeft een kredietverzekering aangegaan voor deze bedragen. De gemiddelde duur van deze openstaande vorderingen belooft 12 dagen na vervalddag (2015: 48 dagen).

5.14. Andere financiële activa en verplichtingen

5.14.1. Derivaten

Sinds 2006 neemt Campine – in overeenstemming met de bedrijfsbeleid – posities op de LME loodtermijnmarkt waar het lood op termijn verkoopt door middel van termijncontracten. Het doel van deze handeling is het beperken van de schommelingen van Campine's resultaat door de wijzigende loodprijzen. Ondanks de indekking van een specifiek risico op een economische manier, voldoen deze afgeleide financiële instrumenten niet aan de strikte criteria voor de toepassing van de indekkingregels volgens IAS 39.

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijsverkoopcontracten met specifieke klanten. Hiertoe worden termijn aankoopcontracten (met zelfde vervaldata en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS39 (financiële instrumenten).

Sinds begin 2009 is de onderneming ook gestart met een indekkingpraktijk voor vaste prijsaankoopcontracten met specifieke leveranciers. Hiertoe worden termijn verkoopcontracten (met zelfde vervaldata en zelfde hoeveelheden) afgesloten op de LME met als doel het beperken van schommelingen in het resultaat tengevolge van fluctuerende loodprijzen. Deze derivaten worden gedefinieerd als "reële waarde indekking van een vaststaande verplichting" en voldoen aan de criteria van IAS39 (financiële instrumenten).

Zowel de reële waarden van de vaste prijscontracten als de termijncontracten zijn terug te vinden in de balans terwijl de wijzigingen in de reële waarde van deze instrumenten opgenomen worden in de winst- en verliesrekening.

Sinds 2016 is de onderneming ook gestart met bovenvermelde indekkingpraktijken voor tin.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de nettowijziging van de reële waarde – gerealiseerd en niet-gerealiseerd – van de posities op de LME lood- / tintermijnmarkt waar Campine lood en tin op termijn verkoopt d.m.v. termijncontracten van 2.708 KEUR opgenomen in de winst- en verliesrekening van het boekjaar eindigend op 31 december 2016 (31 december 2015: -714 KEUR).

'000 EUR	Reële waarde van de lopende instrumenten	Onderliggende open positie (in mT)	Nettowijziging in reële waarde in het resultaat
Per 31 december 2015	- 479	5.950	- 714
Per 31 december 2016	557	7.250	- 2.708

Op de balans kan je de reële waarde van de lopende instrumenten terugvinden bij de activa derivaten voor een bedrag van 710 KEUR en bij de passiva derivaten voor een bedrag van 153 KEUR.

Hiervan heeft 23 KEUR betrekking op de open positie van de specifieke dekking op aankoop per 31 december 2016. De financiële kant van deze specifieke dekking op aankoop heeft per 31 december 2016 een verlieslatende open positie van 23 KEUR waar tegenover per 31 december 2016 een winstgevende open positie van 23 KEUR staat voor de operationele kant van de transactie.

Een ander deel t.b.v. 52 KEUR heeft betrekking op de open positie van de specifieke dekking op verkoop per 31 december 2016. De financiële kant van deze specifieke dekking op verkoop heeft per 31 december 2016 een verlieslatende open positie van 52 KEUR waar tegenover per 31 december 2016 een winstgevende open positie van 52 KEUR staat voor de operationele kant van de transactie.

De classificatie van de reële waarde ("fair value") van de hedge instrumenten is niveau 1 (onaangepaste genoteerde prijzen in een actieve markt voor identieke activa of passiva) in de "fair value hierarchy" van IFRS 13.

5.15. Kapitaal

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Toegestaan		
1.500.000 gewone aandelen met een nominale waarde van € 2,67 elk	4.000	4.000
Uitgegeven en volgestort	4.000	4.000

De entiteit heeft één categorie van gewone aandelen en deze geven geen recht op een vaste vergoeding.

5.16. Bankschulden (exclusief financiële leaseverplichtingen)

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Bankleningen	-	375
Voorschotten in rekening-courant	5.491	2.918
Voorschotten m.b.t. factoring	13.934	8.784
	19.425	12.077

De verplichtingen zijn als volgt af te wikkelen:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Bankschulden op meer dan één jaar	-	-
Bankschulden binnen het jaar	-	375
Voorschotten in rekening-courant	5.491	2.918
Voorschotten m.b.t. factoring	13.934	8.784
	19.425	12.077

De gemiddelde betaalde rentetarieven zijn als volgt:

	Jaareinde 31/12/2016	Jaareinde 31/12/2015
Voorschotten in rekening-courant	2,08%	2,08%
Voorschotten m.b.t. factoring	1,72%	1,92%
Bankleningen	-	4,65%

Op 1 april 2014 sloot de Groep commercial finance overeenkomsten af waardoor de liquiditeit wordt gevrijwaard van de mogelijke prijsschommelingen.

Bankleningen worden afgesloten tegen vaste rente. Andere verplichtingen (voorschotten in rekening-courant en voorschotten m.b.t. factoring van 19.425 KEUR per 31 december 2016 (per 31 december 2015: 11.702 KEUR)) worden afgesloten tegen variabele tarieven waardoor de Groep wordt blootgesteld aan een interestrisico (zie toelichting 5.29.1.). De Groep had 6.219 KEUR ongebruikte financieringsfaciliteiten beschikbaar per 31 december 2016 (31 december 2015: 12.030 KEUR).

Zoals eerder vermeld heeft de Europese Commissie op 8 februari 2017 een boete van € 8.158.315 opgelegd aan Campine betreffende vermeende kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector. Deze boete is verwerkt in de jaarrekening per 31 december 2016.

In de kredietovereenkomsten met onze bankiers zijn een aantal convenanten opgenomen, op basis van eigen vermogen, solvabiliteit en voorraadrotatie. Door de opgelegde boete van de Europese Commissie te verwerken in de 31 december 2016 jaarrekening, voldoet Campine niet langer aan haar bankconvenanten met betrekking tot minimaal eigen vermogen en solvabiliteit. Hierdoor stijgt de kredietmarge met 50 basispunten tot op het moment dat de convenanten terug gerespecteerd worden.

De banken hebben bevestigd een opschorting voor deze bankconvenanten toe te staan tot 31 mei 2017, zonder wijzigingen in de convenanten te vragen of tussentijds andere voorwaarden op te leggen. Zodoende blijven alle kredietfaciliteiten beschikbaar voor Campine. Aan de hand van de 31 maart 2017 kwartaalcijfers zal er een nieuwe toetsing van de convenanten plaatsvinden. Gezien de verwachte resultaten van het eerste kwartaal 2017, anticipeert Campine naar alle waarschijnlijkheid te voldoen aan de convenanten op datum van 31 maart 2017. Daarnaast hebben de banken toegezegd om tijdelijk de te behalen solvabiliteitsratio te versoepelen van minimum 30% naar minimum 25% van 31 maart 2017 tot en met 30 juni 2017.

De boete moet betaald worden vóór 10 mei 2017. Campine heeft succesvol onderhandeld met de banken omtrent de mogelijkheid tot een korte termijn financiering van deze boete, die dan vervolgens zal afgelost worden aan de hand van de verwachte operationele cash flow van 2017.

Campine is van mening dat de opgelegde boete geen effect heeft op haar kredietwaardigheid en continuïteit, gezien volgens de vooropgestelde begroting de bankconvenanten op 31 maart 2017 zullen behaald worden en gezien er een akkoord is met de banken aangaande een mogelijke financiering voor de boete.

5.17. Uitgestelde belastingen

De volgende zijn de belangrijkste uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen opgenomen door de Groep en de bewegingen ervan gedurende de huidige en voorgaande verslagperioden.

'000 EUR	Tijdelijke verschillen i.v.m. vaste activa	Positieve reële waarde derivaten	Verplichtingen voor vergoedingen na uitdiensttreding	Fiscale verliezen	Andere	Totaal
Saldo per 31 december 2014	16	171	- 80	- 950	51	- 792
Opgenomen in het resultaat van het jaar	- 7	- 171	2	480	-	304
Opgenomen in andere elementen van het totaalresultaat van het jaar	-	-	- 38	-	-	- 38
Saldo per 31 december 2015	9	-	- 116	- 470	51	- 526
Opgenomen in het resultaat van het jaar	- 2	216	- 67	470	- 18	599
Opgenomen in andere elementen van het totaalresultaat van het jaar	-	-	- 102	-	-	- 102
Saldo per 31 december 2016	7	216	- 285	-	33	- 29

Sommige uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd in overeenstemming met de waarderingsregels van de Groep.

5.18. Handelsschulden en overige te betalen posten

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Handelsschulden	13.999	13.893
Andere schulden en overlopende posten	2.871	2.206
<i>Boete Europese Commissie</i>	<i>8.158</i>	-
	25.028	16.099

Handelsschulden en overige te betalen posten omvatten voornamelijk uitstaande bedragen voor handelaankopen en algemene kosten.

De Raad van Bestuur acht dat de boekwaarde van de handelsschulden hun reële waarde benadert aangezien deze op korte termijn lopen.

Alle handelsschulden belopen maximaal 60 dagen (met uitzondering van betwiste zaken), zodat een looptijdanalyse niet relevant is.

Zoals eerder beschreven werd een boete van € 8.158.315 opgelegd aan Campine betreffende vermeende kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector. Aangezien deze boete verschuldigd is voor 10 mei 2017 werd deze boete verwerkt in de jaarrekening als korte termijn verplichting.

5.19. Liquiditeitsrisico

De onderstaande tabel detailleert de resterende contractuele vervaldata van haar niet-afgeleide financiële verplichtingen. De tabel werd opgesteld op basis van de volledige kasstromen van financiële verplichtingen gebaseerd op de eerste dag waarop de Groep tot betaling kan verplicht worden. De tabel omvat zowel de kapitaalaflossingen als de interesten.

'000 EUR	31/12/2016			31/12/2015		
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Handels- en andere verplichtingen	25.028	-	-	16.099	-	-
Voorschotten in rekening-courant	5.491	-	-	2.918	-	-
Voorschotten m.b.t. factoring	-	-	-	8.784	-	-
Bankleningen	13.934	-	-	379	-	-
Financiële leaseverplichtingen	-	-	-	-	-	-

5.20. Financiële instrumenten

De belangrijkste financiële instrumenten van de Groep bestaan uit financiële en commerciële vorderingen en schulden, geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten evenals derivaten.

U vindt hierna het overzicht van de financiële instrumenten op 31 december 2016:

'000 EUR	Categoriën	Boekwaarde	Reële waarde	Niveau
I. Vaste Activa				
II. Vlottende Activa				
Handels- en overige vorderingen	A	28.647	28.647	2
Geldmiddelen en kasequivalenten	B	244	244	2
Derivaten	C	710	710	1
Totaal der financiële instrumenten op het actief van de balans		29.601	29.601	
I. Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	-	-	2
Overige langlopende verplichtingen	A	-	-	2
Overige financiële verplichtingen	C	-	-	2
II. Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	19.425	19.425	2
Kortlopende handels- en overige schulden	A	25.028	25.028	2
Derivaten	C	153	153	1
Totaal der financiële instrumenten op het passief van de balans		44.606	44.606	

U vindt hierna het overzicht van de financiële instrumenten op 31 december 2015:

'000 EUR	Categoriëen	Boekwaarde	Reële waarde	Niveau
I. Vaste Activa				
II. Vlottende Activa				
Handels- en overige vorderingen	A	25.634	25.634	2
Geldmiddelen en kasequivalenten	B	80	80	2
Derivaten	C	-	-	1
Totaal der financiële instrumenten op het actief van de balans		25.714	25.714	
I. Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	-	-	2
Overige langlopende verplichtingen	A	-	-	2
Overige financiële verplichtingen	C	-	-	2
II. Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	12.077	12.091	2
Kortlopende handels- en overige schulden	A	16.099	16.099	2
Derivaten	C	479	479	1
Totaal der financiële instrumenten op het passief van de balans		28.655	28.669	

De categorieën komen overeen met volgende financiële instrumenten:

- A. Financiële activa of passiva (met inbegrip van vorderingen en leningen) tot op de vervaldag gehouden aan de geamortiseerde kostprijs.
- B. Geldbeleggingen tot op de vervaldag gehouden aan de geamortiseerde kostprijs.
- C. Activa of passiva, gehouden aan reële waarde via de winst- en verliesrekening.

Het geheel der financiële instrumenten van de Groep stemt overeen met de niveaus 1 en 2 in de hiërarchie van de reële waardes. De waardering aan reële waarde gebeurt op regelmatige basis.

- Niveau 1: onaangepaste genoteerde prijzen in een actieve markt voor identieke activa of passiva.
- Niveau 2: de reële waarde gebaseerd op andere gegevens die, direct of indirect, kunnen vastgesteld worden voor de betrokken activa of passiva.

De waarderingstechnieken betreffende de reële waarde van de financiële instrumenten van niveau 2 zijn de volgende:

- De reële waarde van de overige financiële activa en passiva van niveau 2 is nagenoeg gelijk aan hun boekwaarde:
 - hetzij omdat zij een vervaldag op korte termijn hebben (zoals de handelsvorderingen en -schulden),
 - hetzij omdat zij een variabele interestvoet dragen.
- Voor de vastrentende schulden werd de reële waarde bepaald met behulp van rentevoeten die van toepassing zijn op actieve markten.

5.21. Voorzieningen

'000 EUR	Voorziening voor bodemsanering	Andere	Totaal
Per 31 december 2015	1.125	-	1.125
Terugname voorzieningen tijdens de periode	- 555	-	- 555
Gebruikte bedragen tijdens de periode	-	-	-
Per 31 december 2016	570	-	570

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
<i>Geclassificeerd als:</i>		
Korte termijnverplichtingen	-	-
Lange termijnverplichtingen	570	1.125
	570	1.125

Stand provisies per 31 december 2016:

- In 2016 werd de provisie voor bodemsanering herbeoordeeld en werd ten gevolge daarvan 555 KEUR provisie teruggenomen. Per 31/12/2016 bedroegen de provisies 570 KEUR. Deze hebben vooral betrekking op de bodemsaneringsverplichting op en rond de site van de Groep en deze werden in overeenstemming met de vereisten van de OVAM door een onafhankelijk studie bureau bepaald.

5.22. Transacties zonder kasstroom

Er werden geen toevoegingen aan inrichtingen en uitrustingen gefinancierd door nieuwe financiële leaseovereenkomsten gedurende het jaar.

5.23. Voorwaardelijke verplichtingen

Er is aan de banken een volmacht tot pand op het handelsfonds verleend ten bedrage van 11.550 KEUR (31/12/2015: 11.962 KEUR).

5.24. Verbintenissen

In de normale gang van zaken heeft de Groep toekomstige verplichtingen om metaal te kopen en te verkopen.

5.25. Operationele leaseovereenkomsten

De Groep als lessee:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Minimale leasebetalingen op grond van operationele leaseovereenkomsten opgenomen als last van het boekjaar	129	150

De Groep heeft, op balansdatum, uitstaande verbintenissen als gevolg van niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten, die als volgt worden afgewikkeld:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Binnen één jaar na balansdatum	136	129
In het tweede tot maximaal vijfde jaar na balansdatum	165	178
Na vijf jaar	-	-
	301	307

Operationele leasebetalingen vertegenwoordigen huurbetalingen door de Groep voor voertuigen en uitrusting. Dit betreft bedrijfswagens, kopieermachines en printers. Er waren geen beperkingen noch aankoopopties verbonden aan de overeenkomsten en deze zijn niet indexgerelateerd. Leaseovereenkomsten worden onderhandeld voor een gemiddelde termijn van vier jaar.

5.26. Op aandelen gebaseerde betalingen

Gedurende het boekjaar afgesloten per 31 december 2016 heeft geen enkel lid van het Uitvoerend Management Team enige aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen van het bedrijf of de Groep te verwerven.

5.27. Kosten van personeelsbeloningen

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
<i>Lange termijn</i>		
Kosten van (brug-) pensioenen	485	354
<i>Korte termijn</i>		
Lonen	8.731	7.905
Bijdrage sociale zekerheid	2.597	2.514
Structurele vermindering sociale bijdrage	- 742	- 631
Overige personeelskosten	1.159	1.016
	12.230	11.158
Gemiddeld aantal FTE's	163	150

5.28. Vergoedingen na uitdiensttreding

Op de balans staan volgende bedragen m.b.t. (brug)pensioenen geboekt:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Toegezegde pensioenregeling	840	341
Voorziening voor brugpensioen	597	648
	1.437	989

5.28.1. Toegezegde pensioenregelingen

De Groep heeft een toegezegde pensioenregeling voor bepaalde werknemers van Campine en haar dochteronderneming in België. De toegezegde pensioenregelingen voorzien een kapitaal gebaseerd op de verloning en de diensttijd, betaalbaar vanaf de leeftijd van 60 jaar. Met betrekking tot de gefinancierde plannen, worden de bankbeleggingen geïnvesteerd in een gemengde portefeuille van aandelen en obligaties of verzekeringscontracten. De fondsbeleggingen bevatten geen rechtstreekse investeringen in Campine-aandelen of in vastgoed of andere activa gebruikt door de Groep.

In 2015 is de Groep overgestapt naar een pensioenregeling met vaste lasten. Bij de wet dient de werkgever een minimum rendement te garanderen. Vanaf 31 december 2016 werd dit plan daarom eveneens als een toegezegde pensioenregeling gerapporteerd.

De actuele waarde van de pensioenverplichtingen en van de activa heeft als volgt geëvolueerd:

'000 EUR	Pensioen- verplichting (IAS 19 R)	Fonds- beleggingen	Tekort	Nettoschuld / vordering
Op 31 december 2015	2.511	- 2.170	341	341
Onderdelen van de kost van toegezegd-pensioenregelingen				
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten in resultaat				
Aan de diensttijd toegerekende pensioenkosten (netto na werknemersbijdragen)	-			-
Kost van verstreken diensttijd (incl. effect van inperkingen) (winsten) / verliezen op planafwikkelingen	-			-
Aan de diensttijd toegerekende pensioenkosten				-
Netto interest op de netto schuld / (vordering) in resultaat				
Interestkost op de pensioenverplichting	51			51
Interestkost op de fondsbeleggingen		- 44	-	44
Interest op het effect van het actiefplafond				-
Netto interest				7
Administratiekosten betaald met fondsbeleggingen in resultaat				
				-
Herclassificatie van "defined contribution" plannen	2.096	- 1.906		190
Onderdelen van de kost van toegezegd-pensioenregelingen in resultaat				
				197
Herwaarderingen van de nettoschuld / (vordering) in andere elementen van het totaalresultaat (OCI)				
Actuariële (winsten) / verliezen voortkomende uit:				
- Wijzigingen in demografische hypothesen	- 47			- 47
- Wijzigingen in financiële hypothesen	311			311
- Ervaringsaanpassingen	- 8			- 8
Rendement van de fondsbeleggingen (excl. bedragen inbegrepen in de netto-interesten)		44		44
Wijziging in het effect van het actiefplafond (excl. bedragen inbegrepen in de netto-interesten)				-
Totale herwaarderingen erkend in de andere elementen van het totaalresultaat (OCI)				300
Kosten van toegezegd-pensioenregelingen (totaal erkend in resultaat en andere elementen van het totaalresultaat (OCI))				
Kasstroomen				
Werknemersbijdragen	-	-		-
Werkgeversbijdragen aan de fondsbeleggingen (incl. 4,4% belastingen)		-		-
Betaalde uitkeringen uit de fondsbeleggingen	- 7	7		-
Directe uitkeringen door de werkgever	-	-	-	-
Belastingen betaald uit de fondsbeleggingen (4,4%)	-	-		-
Belastingen direct door de werkgever betaald (8,86%)	-	-		-
Op 31 december 2016	4.907	- 4.069	838	838

'000 EUR	Pensioen- verplichting (IAS 19 R)	Fonds- beleggingen	Tekort	Nettoschuld / vordering
Op 31 december 2014	2.419	- 2.184	235	235
Onderdelen van de kost van toegezegd-pensioenregelingen				
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten in resultaat				
Aan de diensttijd toegerekende pensioenkosten (netto na werknemersbijdragen)	-			-
Kost van verstreken diensttijd (incl. effect van inperkingen) (winsten) / verliezen op planafwikkelingen	-			-
Aan de diensttijd toegerekende pensioenkosten				-
Netto interest op de netto schuld / (vordering) in resultaat				
Interestkost op de pensioenverplichting	44			44
Interestkost op de fondsbeleggingen		- 40		- 40
Interest op het effect van het actiefplafond				-
Netto interest				4
Administratiekosten betaald met fondsbeleggingen in resultaat				
				-
Onderdelen van de kost van toegezegd-pensioenregelingen in resultaat				
				4
Herwaarderingen van de nettoschuld / (vordering) in andere elementen van het totaalresultaat (OCI)				
Actuariële (winsten) / verliezen voortkomende uit:				
- Wijzigingen in demografische hypothesen	-			-
- Wijzigingen in financiële hypothesen	32			32
- Ervaringsaanpassingen	58			58
Rendement van de fondsbeleggingen (excl. bedragen inbegrepen in de netto-interesten)		23		23
Wijziging in het effect van het actiefplafond (excl. bedragen inbegrepen in de netto-interesten)				-
Totale herwaarderingen erkend in de andere elementen van het totaalresultaat (OCI)				113
Kosten van toegezegd-pensioenregelingen (totaal erkend in resultaat en andere elementen van het totaalresultaat (OCI))				
Kasstroom				
Werknemersbijdragen	-	-		-
Werkgeversbijdragen aan de fondsbeleggingen (incl. 4,4% belastingen)		- 11		- 11
Betaalde uitkeringen uit de fondsbeleggingen	- 41	41		-
Directe uitkeringen door de werkgever	-	-	-	-
Belastingen betaald uit de fondsbeleggingen (4,4%)	-	-		-
Belastingen direct door de werkgever betaald (8,86%)	- 1	1		-
Op 31 december 2015	2.511	- 2.170	341	341

De duration van de pensioenregeling met vaste opbrengsten bedraagt 13,5 jaar.

De duration van de pensioenregeling met vaste kosten bedraagt 18,5 jaar.

De voornaamste actuariële hypothesen gebruikt op balansdatum:

	Waardering op	
	31/12/2016	31/12/2015
Discontovoet	1,31%	2,03%
Geschatte toekomstige loonsverhoging	2,90%	2,90%
Inflatie	1,90%	1,90%

Opsplitsing van de activa van de fondsbeleggingen per 31/12/2016 en de vergelijking met 2015:

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Aandelen (incl.contanten)	6%	5%
Vastrentende effecten	94%	95%
Vastgoed	0%	0%
Andere	0%	0%
Totaal	100%	100%

Sensitiviteitsanalyse van een procentuele stijging of daling in de discontovoet respectievelijk de salarisverhoging op de pensioenverplichting:

Discontovoet	-0,50%		0,50%
Hypothesen	0,81%	1,31%	1,81%
Pensioenverplichting (KEUR)	5.371	4.907	4.499

Salarisverhoging	0,50%		-0,50%
Hypothesen	3,40%	2,90%	2,40%
Pensioenverplichting (KEUR)	4.941	4.907	4.877

De Groep verwacht voor 207 KEUR aan bijdragen te betalen voor toegezegde pensioenregelingen.

5.28.2. Voorzieningen voor brugpensioenen

Brugpensioenvoorzieningen zijn aangelegd op basis van overeenkomsten met de betrokkenen, te betalen bedragen tot de leeftijd van 65 jaar. De provisie belooft 597 KEUR op 31 december 2016 (op 31 december 2015 bedroeg deze 648 KEUR).

5.29. Marktrisico

5.29.1. Interestriscico

De financiering van de onderneming gebeurt via bankleningen, rekening-courant en factoring. Per 31 december 2016 beliepen de bankleningen 0 KEUR, de voorschotten in rekening-courant en de voorschotten m.b.t. factoring 19.425 KEUR. Bankleningen worden afgesloten tegen vaste rente. De voorschotten in rekening-courant en de voorschotten m.b.t. factoring worden afgesloten tegen variabele tarieven.

Een stijging of daling van de rente met 10% zou – gebaseerd op het saldo per 31/12/2016 – een impact hebben op de resultatenrekening van -35 KEUR (bij een stijging van 10%) of +35 KEUR (bij een daling van 10%). Ook het eigen vermogen zal hierdoor beïnvloed worden.

5.29.2. Wisselkoersrisico

De Groep beheerst haar wisselkoersrisico door het afstemmen van de inkomende en uitgaande kasstromen in vreemde munten (USD is onze belangrijkste vreemde munt).

Een stijging of daling van de USD/EUR-koers met 10% zou – gebaseerd op de bepaalde activa en passiva in USD op 31 december 2016 – een impact hebben op de resultatenrekening van -38 KEUR (bij een stijging van 10%) of +38 KEUR (bij een daling van 10%). Ook het eigen vermogen zal hierdoor beïnvloed worden.

5.29.3. Prijsrisico

Zowel de reële waarden van de vaste prijscontracten als de termijncontracten zijn terug te vinden in de balans terwijl de wijzigingen in de reële waarde van deze instrumenten opgenomen worden in de winst- en verliesrekening (zie toelichting 5.14.1. Derivaten).

Het prijsrisico op de vaste prijscontracten is nihil aangezien de impact van de prijschommelingen op respectievelijk de vaste prijs aankoop- en verkoopcontracten gecompenseerd wordt door de impact op respectievelijk de verkoop- en aankoopcontracten op de LME.

Een beweging in 2017 van de lood- en tintermijnkoersen van 10% zou de resultatenrekening beïnvloeden. Het directe effect gebaseerd op het onderliggende volume op 31 december 2016 van een prijsdaling van 10% zou +125 KEUR bedragen of bij een prijsstijging van 10% -125 KEUR.

5.30. Gebeurtenissen na balansdatum

De procedure opgestart door de Europese Commissie in 2012 betreffende vermoedelijke kartelvorming in de aankoopmarkt van de loodrecyclagesector werd begin 2017 afgerond waarbij op 8 februari 2017 Campine schuldig werd verklaard en een boete van € 8.158.315 opgelegd werd aan Campine. Deze boete werd verwerkt in de 31 december 2016 jaarrekening als overige operationele kost en korte termijn verplichting.

Campine is het volledig oneens met de beslissing en onderzoekt alle mogelijke acties tegen deze beslissing, inclusief een beroepsprocedure bij het Hof van Justitie in Luxemburg.

5.31. Verbonden partijen

De controlerende aandeelhouder van de Groep is Camhold NV (geïncorporeerd in België). F.W. Hempel Intermétaux SA (geïncorporeerd in Zwitserland) is een andere hoofdaandeelhouder. 71,86% van de aandelen van de vennootschap worden door deze twee vennootschappen als volgt gehouden:

Naam	Aantal aandelen	% van het aandelenkapitaal
1. Camhold NV Nijverheidsstraat 2, 2340 Beerse	540.000	36,00%
2. F.W. Hempel Intermétaux SA Chemin des Princes 14, 1222 Vézenaz, Zwitserland	537.900	35,86%

De overige aandelen (28,14%) zijn, voor zover de vennootschap weet, in handen van private investeerders. Tot op heden heeft de vennootschap geen meldingen ontvangen van andere aandeelhouders i.v.m. een participatie die valt onder de Belgische Transparantiewetgeving.

Er deden zich in 2016 geen belangrijke wijzigingen voor in de aandeelhoudersstructuur; de vennootschap ontving geen kennisgevingen in 2016.

Transacties tussen de entiteit en haar dochteronderneming, die verbonden partijen van de entiteit zijn, werden geëlimineerd en zijn niet gepresenteerd in deze toelichting. Transacties tussen de Groep en de Management en Key-directieleden worden toegelicht in het remuneratieverslag. Overzichten van transacties tussen de Groep en andere verbonden partijen zijn hieronder vermeld.

5.32. Transacties met verbonden partijen

Alle transacties met verbonden partijen worden op zakelijke basis gevoerd en conform alle wettelijke bepalingen en het Corporate Governance Charter.

5.32.1. Handelstransacties

In 2016 ondernamen entiteiten die behoren tot de Groep de volgende handelstransacties met verbonden partijen die niet behoren tot de Groep:

- Aankopen van antimoonmetaal bij F.W. Hempel Intermétaux SA ten bedrage van 10.754 KEUR.
- Per 31/12/2016 was er geen openstaand saldo.

In 2015 waren er volgende handelstransacties:

- Aankopen van antimoonmetaal bij F.W. Hempel Intermétaux SA ten bedrage van 13.242 KEUR.
- Per 31/12/2015: was er geen openstaand saldo.

5.32.2. Andere transacties

Camhold presteerde bepaalde administratieve/management diensten voor de Campine Groep, voor welk een managementvergoeding van 18 KEUR (2015: 18 KEUR) werd aangerekend en betaald, zijnde een gepaste toewijzing van opgelopen kosten door relevante administratieve afdelingen.

Door onderstaande vennootschappen werd er een doorrekening gedaan van personeels- en IT-kosten aan de Campine Groep:

- Hempel Special Metals Asia: 62 KEUR (31/12/2015: 66 KEUR).
- F.W. Hempel Metallurgical: 234 KEUR (31/12/2015: 142 KEUR).
- F.W. Hempel & Co Erze und Metalle: 51 KEUR (31/12/2015: 93 KEUR).

Door de Campine Groep werd er een doorrekening gedaan van personeels- en IT-kosten aan F.W. Hempel & Co Erze und Metalle t.b.v. 14 KEUR (31/12/2015: 95 KEUR).

5.33. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Commerciële engagementen:

Er zijn engagementen gemaakt om metalen te leveren aan klanten of aangeleverd te krijgen van leveranciers tegen vastgestelde prijzen na balansdatum.

'000 EUR	31/12/2016	31/12/2015
Commerciële engagementen voor aangekochte metalen (te ontvangen)	9.647	6.719
Commerciële engagementen voor verkochte metalen (te leveren)	14.693	11.775

5.34. Beloningen voor managers op sleutelposities

De beloning van de directieleden inclusief de vergoedingen van de leden van de Raad van Bestuur met betrekking tot de verslagperiode bedraagt 1.423 KEUR (2015: 1.391 KEUR). Voor verdere details verwijzen we naar het remuneratieverslag.

Niemand van directie en managers op sleutelposities heeft een beloning ontvangen in de vorm van aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen te verwerven, die verband houden met de entiteit of de Groep. De beloning van directie en managers op sleutelposities is bepaald door het Benoemings- en Remuneratiecomité rekening houdend met de performantie van de betrokkenen en de markttrends.

5.35. Goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening

De jaarrekening werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur op 5 april 2017.

Verslag van de Commissaris

over de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2016

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2016, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Campine NV (“de vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde balans bedragen 67 483 (000) EUR en het geconsolideerd verlies (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 3 810 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing - ISA) zoals deze in België werden aangenomen. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de Raad van Bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Campine NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2016, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Antwerpen, 6 april 2017

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Kathleen De Brabander

Beknpte jaarrekening van Campine nv

Deze jaarrekening omvat de balans, de resultatenrekening en de toelichtingen die door de wet worden voorzien. Ze wordt hier voorgesteld in beknopte vorm. Het jaarverslag en de integrale versie van de jaarrekening, inbegrepen de sociale balans van Campine nv, samen met het verslag van de Commissaris en het verslag van de Raad van Bestuur worden neergelegd bij de Nationale Bank van België. Ze zijn beschikbaar op de website en op aanvraag verkrijgbaar bij Campine nv, de adresgegevens vindt u terug onder Corporate Data. De Commissaris heeft over de statutaire jaarrekening van Campine nv een verklaring zonder voorbehoud gegeven.

BALANS NA WINSTVERDELING ('000 EUR)	2016	2015
ACTIVA		
VASTE ACTIVA	9.995	10.282
II Immateriële vaste activa	472	671
III Materiële vaste activa	3.865	3.765
IV Financiële vaste activa	5.658	5.846
VLOTTENDE ACTIVA	27.558	19.311
VI Voorraden en bestellingen in uitvoering	13.113	9.686
VII Vorderingen op ten hoogste één jaar	14.181	9.480
IX Liquide middelen	145	38
X Overlopende rekeningen	119	107
TOTAAL DER ACTIVA	37.553	29.593
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	12.727	15.155
I Kapitaal	4.000	4.000
IV Reserves	6.922	6.922
V Overgedragen winst / (verlies)	1.805	4.233
VI Kapitaalsubsidies	-	-
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	269	279
VIII A Voorzieningen voor risico's en kosten	269	279
VIII B Uitgestelde belastingen	-	-
SCHULDEN	24.557	14.159
VIII Schulden op meer dan één jaar	-	-
IX Schulden op ten hoogste één jaar	24.496	14.144
X Overlopende rekeningen	61	15
TOTAAL DER PASSIVA	37.553	29.593
RESULTATENREKENING ('000 EUR)	2016	2015
I Bedrijfsopbrengsten	80.299	79.215
II Bedrijfskosten	82.554	78.797
A Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	61.726	65.031
B Diensten en diverse goederen	5.331	5.089
C Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	7.656	6.948
D Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en immateriële vaste activa	1.520	1.537
E Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	18	42
F Voorzieningen voor risico's en kosten	- 10	- 3
G Andere bedrijfskosten	194	153
H Niet recurrente bedrijfskosten	6.119	
III Bedrijfswinst / (verlies)	- 2.255	418
IV Financiële opbrengsten	2.664	2.666
V Financiële kosten	- 2.152	- 2.734
VI Winst / (verlies) uit gewone bedrijfsuitoefening, voor belasting	- 1.743	350
VII Uitzonderlijk resultaat	-	-
IX Winst / (verlies) van het boekjaar voor belasting	- 1.743	350
X Belastingen op het resultaat	- 685	- 3
XI Winst / (verlies) van het boekjaar	- 2.428	347
RESULTAATVERWERKING ('000 EUR)	2016	2015
A Te bestemmen winstsaldo	1.805	4.518
1 Te bestemmen winst / (verlies) van het boekjaar	- 2.428	347
2 Overgedragen winst / (verlies) van het vorige boekjaar	4.233	4.171
D Over te dragen resultaat	1.805	4.233
F Uit te keren winst / (verlies)	-	285

Waarderingsregels

De waarderingsregels werden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 28 e.v. van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 m.b.t. de jaarrekening van de ondernemingen.

1. Immateriële vaste activa

Deze activa worden gewaardeerd tegen historische aanschaffingsprijs. Deze activa worden lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar.

2. Materiële vaste activa

Deze activa worden gewaardeerd tegen historische aanschaffingsprijs. Deze activa worden lineair afgeschreven als volgt:

- Industriële, administratieve of commerciële gebouwen en woonhuizen: 5%
- Meubilair: 20%
- Sociaal en gezondheidsmateriaal: 20%
- Installaties, machines en uitrusting: 20%
- Rollend materieel: 25%
- Leasing: 20%

Wanneer de boekhoudkundige waarde hoger is dan de gebruikswaarde voor de onderneming, wordt overgegaan tot aanvullende uitzonderlijke afschrijvingen. Met ingang van 01/01/2003 worden de materiële vaste activa pro rata temporis afgeschreven.

3. Financiële vaste activa

Deelnemingen en aandelen worden gewaardeerd tegen historische aanschaffingsprijs met uitzondering van de bijkomende kosten. Waardeverminderingen worden geboekt in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding verantwoord door de toestand, de rentabiliteit en de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen of de aandelen worden aangehouden (in dit geval worden de criteria vermeld op basis waarvan de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de betrokken vennootschap(pen) worden beoordeeld). Op de vorderingen die in de financiële activa zijn opgenomen, worden waardeverminderingen toegepast indien er voor het geheel of een gedeelte van deze vorderingen onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag. Borgtochten en voorschotten in contanten worden gewaardeerd tegen terugbetalingswaarde. In geval van betwisting kan de Raad van Bestuur een waardevermindering vaststellen.

4. Voorraden

De kostprijs van de grondstoffen omvat naast de aankoopprijs (die bepaald wordt volgens een formule van First in First out ("FIFO")) ook de directe aankoopkosten, zoals invoerrechten, transport- en afhandelingskosten. De kostprijs van de goederen in bewerking en gereed product omvatten alle directe en indirecte kosten die nodig zijn om de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat te brengen op balansdatum. De directe kosten omvatten onder meer de kostprijs van de gebruikte grondstoffen en de directe arbeidskosten. De indirecte kosten omvatten een systematische toerekening van vaste en variabele indirecte productiekosten die voortvloeien uit de omzetting van grondstoffen in gereed product. De toerekening van vaste indirecte productiekosten is gebaseerd op de normale capaciteit van de productiefaciliteiten. Voor het bepalen van de kostprijs wordt de techniek van de standaardkostprijsmethode gebruikt. De standaardkostprijs houdt rekening met een normaal gebruik van grond- en hulpstoffen, arbeid, efficiëntie en capaciteit. De standaardkostprijs wordt regelmatig beoordeeld en, indien nodig, herzien rekening houdend met de huidige omstandigheden. De standaardkostprijs van de grond- en hulpstoffen, alsook de waardering ervan in de goederen in bewerking en de afgewerkte producten, wordt maandelijks herzien a.d.h.v. de nieuw bepaalde FIFO waarde van deze grond- en hulpstoffen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in normale omstandigheden minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten om de verkoop te realiseren (marketing, verkoop en distributie). Afschrijvingen worden opgenomen voor oude en traag roterende voorraad.

5. Vorderingen op ten hoogste één jaar

De handelsvorderingen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er wordt jaarlijks een voorziening aangelegd voor twijfelachtige schuldvorderingen per specifiek geval, rekening houdend met de dekking door de kredietverzekering. Verder kunnen eveneens waardeverminderingen worden toegepast wanneer de realisatiewaarde van de vorderingen op balansdatum later is dan hun boekwaarde.

6. Geldbeleggingen en liquide middelen

Tegoeden bij financiële instellingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waardeverminderingen worden toegepast wanneer de realisatiewaarde op balansdatum lager is dan de nominale waarde.

7. Voorzieningen voor risico's en kosten

Deze worden geïndividualiseerd naargelang de risico's en kosten die ze moeten dekken. De voorzieningen voor risico's en kosten worden aangelegd om alle voorziene risico's te dekken evenals de eventuele verliezen die geleden zijn in de loop van het boekjaar en in voorgaande boekjaren. De voorzieningen met betrekking tot de vorige boekjaren worden jaarlijks herzien en teruggenomen in het resultaat wanneer ze overbodig geworden zijn.

8. Schulden op ten hoogste één jaar

De waarderingsregels voor vorderingen zijn eveneens van toepassing op de schulden.

9. Vreemde valuta

De omrekening van in vreemde valuta uitgedrukte bezittingen, schulden en verplichtingen gebeurt op basis van de volgende grondslagen:

- vooruitbetalingen op voorraden in vreemde valuta worden omgerekend tegen, de transactiekoers
- vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen die geldig zijn op de balansdatum

De hieruit voortvloeiende omrekeningsresultaten worden in de resultatenrekening geboekt.

10. Overlopende rekeningen

Worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Corporate Data

Bedrijfsgegevens

Sociale zetel

Campine nv
Nijverheidsstraat 2
2340 Beerse
België

BTW BE0403.807.337

Tel: +32 14 60 15 11

Fax: +32 14 61 29 85

www.campine.be

Investor's relations

geert.krekel@campine.be

Externe relaties

karin.leysen@campine.be

Commissaris

Deloitte Bedrijfsrevisoren:
Kathleen De Brabander

Financiële kalender

9 mei 2017	Algemene Vergadering
n.v.t.	Uitkering van dividend Record date Ex-date
Laatste week augustus 2017	Bekendmaking halfjaar resultaten
Laatste week februari 2018	Bekendmaking jaarresultaten 2017